

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE LADOMIROVÁ
na roky 2026 – 2032**

Plánovacie obdobie	2026-2032
Schvaľovací orgán	Obecné zastupiteľstvo obce Ladomirová
Identifikácia územnej samosprávy, pre ktorý sa dokument spracováva	Obec Ladomirová
Dátum schvaľovania	13.03.2026
Členovia riadiaceho výboru participatívnej tvorby PHRSR	Mgr. Zuzana Germanová Mgr. Oľga Bojčíková
Gestor tvorby PHRSR a jeho kontaktné údaje	Mgr. Zuzana Germanová, 0917 101 857, zgermanova@germanservices.sk
Koordinátor tvorby PHRSR a jeho kontaktné údaje	Mgr. Oľga Bojčíková, starostka obce Ladomirová, +421 54 475 26 26 sekretariat.ladomirova@gmail.com
Členovia tímov pracovných skupín	Mária Vaňková, MBA, Ing. Mária Billá, Martin Goldír
Adresa zverejnenia PHRSR	www.ladomirova.sk

Obsah

1. ÚVOD- Základné východiská procesu tvorby a obsahu	3
1.1 Inštitucionálne východiská (legislatíva, kompetencie, partneri a inštitucionalizované štruktúry partnerstiev)	3
1.1.1 Legislatíva upravujúca tvorbu a implementáciu PHRSR Obce Ladomirová.....	3
1.1.2 Rozhodovacie kompetencie v oblasti tvorby a implementácie PHRSR.....	4
1.1.3 Partneri.....	4
1.2 Obsahové východiská	5
1.2.1 Definícia územia pre spracovanie PHRSR.....	5
1.2.2 Relevantné vstupy z nadradených programových a strategických dokumentov	32
1.2.3 Informácia o procese participatívnej tvorby PHRSR	33
2. ANALYTICKÉ VÝCHODISKÁ	34
2.1 Zhodnotenie implementácie doterajších stratégií	34
2.2 Analýza vonkajšieho prostredia	34
2.3 Kľúčové trendy vývoja, ak by sa stratégia PHRSR neimplementovala	35
2.4 Strom problémov	36
2.5 Výstupy SWOT analýz	38
• Oblasť ľudských zdrojov	38
o Oblasť zdravotníctva a sociálnych vecí	38
o Oblasť vzdelávania.....	39
o Oblasť kultúry, kultúrneho dedičstva a spoločenského života	39
o Oblasť športu	40
• Oblasť technickej infraštruktúry	41
• Environmentálna oblasť	42
• Oblasť turizmu a cestovného ruchu	43
3. ROZVOJOVÁ STRATÉGIA.....	44
3.2 Vízia rozvoja a hlavný cieľ	44
3.3 Systém cieľov, popis strategických a špecifických cieľov, ich súvislostí a strom cieľov	44
4. IMPLEMENTAČNÁ STRATÉGIA	51
4.1 Opatrenia a aktivity.	51
5. ZABEZPEČENIE A REALIZÁCIA	58
5.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie.	58
6. MONITOROVANIA.....	61
7. DOKUMENTY	62

1. ÚVOD - Základné východiská procesu tvorby a obsahu

1.1 Inštitucionálne východiská (legislatíva, kompetencie, partneri a inštitucionalizované štruktúry partnerstiev)

1.1.1 Legislatíva upravujúca tvorbu a implementáciu PHRSR Obce Ladomirová

Zákon č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov
Metodika a inštitucionálny rámec tvorby verejných stratégií schváleného uznesením vlády
SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017.

PHRSR obce Ladomirová je strednodobým rozvojovým dokumentom v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, pričom zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja príslušného VÚC a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie regiónu a obce Ladomirová.

PHRSR integruje rozvojové programové dokumenty obce, t.j. zastrešuje ostatné plánovacie dokumenty obce Ladomirová.

PHRSR ako strategický dokument Obce Ladomirová spĺňa požiadavky na tvorbu základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja podľa zákona č.539/2008 Z.z. a je v súlade s **Metodikou tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného rozvoja.**

PHRSR plní úlohu programovacieho dokumentu pre implementáciu EŠIF v období 2021 – 2027 a je východiskom pre programové rozpočtovanie obce. Strategický dokument, akým je PHRSR, je nástrojom integrácie verejných politík a zabezpečenia skutočného zvýšenia kvality života obyvateľov, zlepšenia podnikateľského prostredia a prístup obyvateľov k rozhodovaniu, nástrojom efektívneho, aktívneho a vecného zapojenia aktérov regionálneho rozvoja z hľadiska definovania potrieb, priorít, cieľov, stratégií rozvoja obce, ale aj implementácie, riadenia a monitorovania stratégie, nástrojom pre potreby obce Ladomirová.

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov je existencia PHRSR podmienkou pre získanie zdrojov zo štátneho rozpočtu a doplnkových zdrojov pre rozvojové projekty obce, avšak jeho spracovanie je motivované

predovšetkým potrebou koncepčného cieľavedomého a transparentného riadenia a rozhodovania v snahe čo najefektívnejšie riešiť problémy a výzvy rozvoja obce.

Obce majú povinne zaslať Správy o plnení PHRSR každoročne do 31. mája príslušnému VÚC v zmysle § 12 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

1.1.2 Rozhodovacie kompetencie v oblasti tvorby a implementácie PHRSR

Strategický dokument PHRSR Obce Ladomirová na roky 2026 – 2032 schválilo Obecné zastupiteľstvo na svojom zasadnutí dňa 13.03.2026 prijatím uznesenia číslo 10/2026. Schváleniu dokumentu predchádzalo pripomienkovanie dokumentu poslancami obecného zastupiteľstva.

1.1.3 Partneri

Dotknutou verejnosťou vo vzťahu k spracovaniu a implementácii PHRSR sú obyvatelia obce Ladomirová, ktorí v nej majú trvalé alebo prechodné bydlisko a obyvatelia susedných obcí, ktorí využívajú infraštruktúru a služby na území obce Ladomirová. Do skupiny dotknutej verejnosti patria taktiež podnikateľské subjekty, spolky a občianske združenia, ktoré svoju činnosť na území obce vykonávajú. PHRSR nemôže byť realizovaný iba orgánmi samosprávy, ale musí byť realizovaný v partnerstve aktérov lokálneho alebo regionálneho rozvoja s ohľadom na princíp partnerstva.

Hlavní aktéri rozvoja

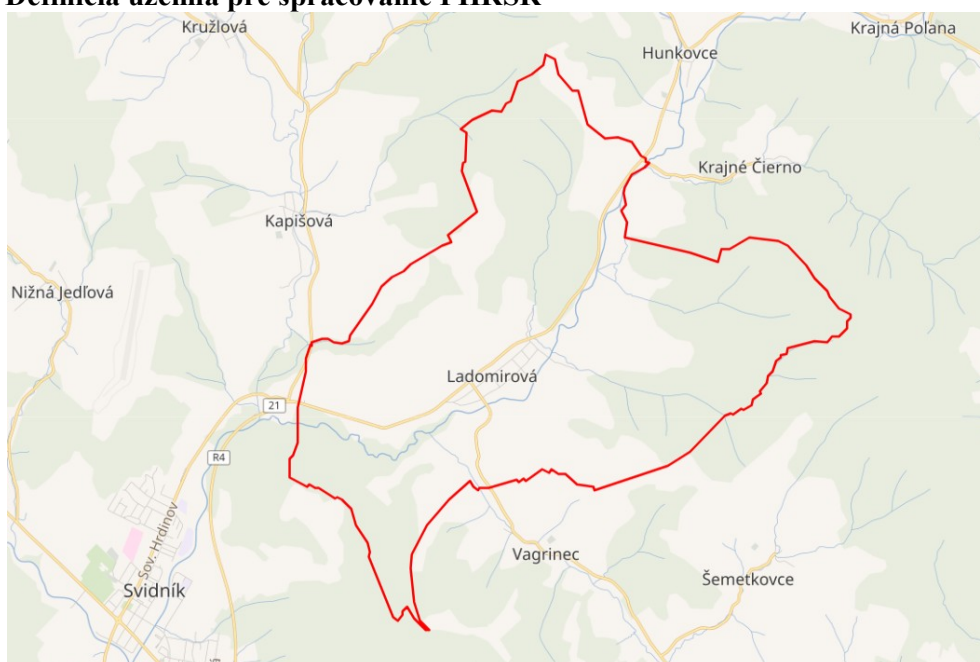
Kľúčovými aktérmi rozvoja obce Ladomirová sú:

- Obecné zastupiteľstvo obce Ladomirová a komisie zriadené pri OcÚ,
- Spoločný obecný úrad Vyšný Orлік,
- VÚC - Prešovský samosprávny kraj,
- Materská škola Ladomirová,
- Základná škola Ladomirová,
- Spolky pôsobiace na území obce v oblasti kultúrnej, sociálnej, spoločenskej, komunitnej a športovej,
- Podnikateľské subjekty podnikajúce na území obce,
- Inštitúcie verejnej a štátnej správy kompetentné pre jednotlivé oblasti rozvoja.

1.2 OBSAHOVÉ VÝCHODISKÁ

Samosprávny kraj	Prešovský
Okres	Svidník
Názov obce	Ladomirová
Kód obce	5275 505
PSČ	090 03
Počet obyvateľov k 31.12.2024	1 066
Hustota obyvateľov na km²	68,94
Rozloha	1 539 ha
Nadmorská výška stredu obce v m	262 m n.m.
IČO:	00 330 671

1.2.1 Definícia územia pre spracovanie PHRSR

Zdroj: zbgis.skgeodesy.sk

Obec Ladomirová patrí do okresu Svidník, nachádzajúcom sa v Šariši v Prešovskom samosprávnom kraji. Leží v Nízkych Beskydách, v doline potoka Ladomirky.

S pôdnym krytom úzko súvisí aj využitie pôd v území katastra. Údaje o využívaní pôd v území sú prevzaté z podkladov Štatistického úradu SR a sú aktuálne k 31.12.2023. Rozloha obce Ladomirová je 1 539,36 hektára. Z tejto výmery je 705,14 hektára poľnohospodárskej pôdy, čo predstavuje 46,0 % výmery územia a 834,22 hektára nepoľnohospodárskej pôdy, čo predstavuje 54,0 % výmery katastra. V území teda prevažuje nepoľnohospodárska pôda nad poľnohospodárskou.

Poľnohospodárska pôda v území sa využíva v menšej miere ako záhrada, ktorá v území zaberá iba 23,53 hektára, orná pôda s výmerou 203,18 hektárov a trvalý trávny

porast s výmerou 478,43 hektárov. Nepoľnohospodárska pôda v území je využívaná predovšetkým ako lesné pozemky s výmerou 655,58 hektárov, zastavaná plocha a nádvorie s výmerou 52,20 hektára, vodná plocha s výmerou 51,94 hektára a ostatná plocha s výmerou 74,50 hektára.

Podrobný prehľad o využívaní územia v obci je uvedený v tabuľke:

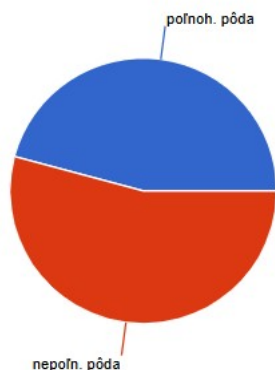
KULTÚRA	VÝMERA
Orná pôda	203,18 ha
Záhrady, ovocné sady	23,53 ha
TTP	478,43 ha
Poľnohospodárska pôda	705,14 ha
Lesy	655,58 ha
Vodná plocha	51,94 ha
Zastavaná plocha	52,20 ha
Ostatná plocha	74,50 ha
Spolu katastrálne územie	1 539,36 ha

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Rozloha

Celková rozloha je 15.3936 Km² (1 539.36 Ha).

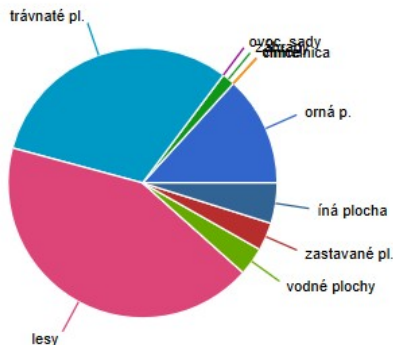
Rozdelenie pôdy

- poľnohospodárska pôda 46%
- nepoľnohospodárska pôda 54%

Zdroj: Štatistický úrad

Celkové využitie pôdy

- orná pôda 13%
- záhrady 2%
- trávnaté plochy 31%
- lesy 43%
- vodné plochy 3%
- zastavané plochy a nádvorá 6%
- iná plocha 5%

Zdroj: Štatistický úrad

Poloha obce

Obec Ladomirová sa nachádza v severo-východnej časti Prešovského samosprávneho kraja, v okrese Svidník. Prešovský kraj je kraj prevažne vidiecky, v rámci SR je to región pomaly rastúci s dlhodobou nadpriemernou nezamestnanosťou, nízkym stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne atraktívny a konkurencieschopný, rozvíjajúci sa mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Poľskou republikou a Ukrajinou. Prešovský kraj je rozlohou druhým najväčším krajom SR. Prevládajú v ňom malé obce, členitý reliéf a bohaté nerastné bohatstvo. Susedí s Košickým, Banskobystrickým a Žilinským krajom.

Polohu obce môžeme charakterizovať z hľadiska rôznych kritérií. Kultúrno-historicky- obec je súčasťou historického regiónu Horný Šariš, leží na východe Slovenska v doline potoka Ladomirka a jeho prítokov. Kataster obce leží v geomorfologických celkoch Nízkych Beskýd. Terén chotára je členitý, dolinami menších potokov rozrezaný povrch chotára tvoria súvrstvia flyšu, náplavy štrkov a pieskov a svahové hlíny. Zalesnený je len vo východnej a

severnej časti (buk, hrab a breza). Obec je od najbližšieho mesta Svidník, okresného mesta, vzdialená 5 km a od krajského mesta Prešov 60 km.

Administratívne obec patrí do okresu Svidník a PSK. Kataster obce je situovaný v severovýchodnej časti okresu. Rozloha katastra obce je 15,39 km², čo pri počte obyvateľov v roku 2023 – 1 061 obyvateľov, udáva priemernú hustotu zaľudnenia na úrovni 68,94 obyvateľov na km² (ŠÚ 2023). Nadmorská výška stredu obce je 262 m n. m. Katastrálne územie obce Ladomirová hraničí na severe s obcou Dobroslava a Hunkovce, na severovýchode s obcou Krajné Čierne, na juho-východe s obcou Šemetkovce, na juhu s obcou Vagrinec a Nová Polianka, na juhozápade s mestom Svidník, na západe s obcou Kapišová.

Spádovosť obce

Sídlo matričného úradu	Ladomirová
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Svidník
Sídlo pobočky sociálnej poisťovne	Svidník
Sídlo pobočiek zdravotných poisťovní	Svidník
Sídlo pracoviska daňového úradu	Svidník
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Svidník
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Svidník
Sídlo Územnej vojenskej správy	Prešov
Sídlo Okresného súdu	Svidník

Zdroj: Obec Ladomirová

História obce:

Obec bola založená v časoch valašskej kolonizácie na zákupnom práve v roku 1427 a nebola zdanená. Z miestnej pevnosti, premenenej neskôr na kaštieľ, v stredoveku kasteláni spravovali východnú časť hradného panstva Makovica.

V druhej polovici 14. storočia Cudarovci, majitelia Makovice, zintenzívnili aj po roku 1364 kolonizáciu svojho panstva takisto na základe modifikovaného nemeckého práva. Svoj majetok rozširovali a obohacovali ďalším osídľovaním alebo novozakladaním osád, dokonca tak intenzívne, že sa dostali do finančných ťažkostí a v roku 1414 časť svojho panstva záložovali Jánovi Bubekovi z Plešivca. Zálohované boli aj novovzniknuté osady, medzi ktoré patrila aj Ladomirová. V rokoch 1415-1416 bola majetková dražba územia a sídla makovického panstva potvrdená donáciou Kráľa Žigmunda a Jágerskou kapitulou.

Stredoveké panstvo Makovica sa neskôr rozdelilo na tri obvody – hradný (zborovský), kurimský a ladomirovský. Podstatný a strategický význam mal ladomirovský obvod, dnešnej Ladomirovej. Preto z Makovice vychádzali podnety na osídľovanie územia na východ a sever od tejto obce.

Na dôležitom cestnom ťahu smerom na Duklianský priesmyk dali Cudarovci z hradu Makovica-Zborov postaviť "kaštieľ", a to nielen kvôli stráženiu, ale aj vyberaniu mýta. Písomne sa prvý raz spomína v roku 1458 ako castellum. V druhej polovici 15. storočia a na začiatku 16. storočia ho mali v držbe bohatí magnáti z Rozhanoviec. O obchodnej frekvencovanosti krajinskej cesty svedčí i novší nález nádoby s asi piatimi zlatými dukátmi kráľa Mateja Korvína (jeden zachránený kus je v zbierke Múzea ukrajinsko-rusínskej kultúry vo Svidníku).

Cez obec viedla obchodná cesta z Potisia do Poľska. Pred rokoch 1458 sa už v Ladomirovej vyberali kráľovské mýta na mýtnej stanici na novom obchodno-vojenskom prechode do Poľska cez Duklianský priesmyk, ktorého význam narastal od polovice 15. storočia. Kaštieľ sa spomína ako castellum.

V 15. storočí bola najvýchodnejšou a najsevernejšou dedinou v doline Ladomirky, Šarišskej župy. Vtedy tu Cudarovci postavili kaštieľ, ktorý jestvoval aj v 16. storočí.

Obec Ladomirová je spomínaná v hramote – nariadení Pavla Rákociho (od roku 1626 vicišpana-župana Šariša a Turne) z 30. decembra 1624, kde vyhlásil privilégium, ktorým oslobodil od robôt na panskom kňaza – biľca z obce Ladomir. Namiesto povinných robôt má platiť ročne na sviatok sv. Michala archanjela 10 florénov a jednu kožku z kuny.

Od 18. a 19. storočia tu mali majetky Ladomírskovci.

V roku 1600 mala usadlosť 16 obývaných poddanských domov, obydlie šoltýsa, mlyn, mýtnicu, kostol, faru, školu a kaštieľ. V roku 1787 mala obec 102 domov a 720 obyvateľov, v roku 1828 už 128 domov a 946 obyvateľov, v roku 1942 mala 164 domov a 879 obyvateľov (v tom čase bola počtom obyvateľov najväčšou obcou okresu Svidník), ktorí sa živili roľníctvom, chovali dobytok a pracovali v lesoch.

Historická zástavba v obci a výstavba sedliackych obydlí bola budovaná popri cestnej komunikácii a typologicky ju je možné zaradiť, že má charakter nepravidelnosti rozmiestnenia jednotlivých domov.

Až do začiatku druhej svetovej vojny v obci boli len zrubové domy s maštaľou a šopou pod spoločnou vysokou valbovou slamenou strechou. Pri obnove vojnou zničených domov boli už budované tehlové murované domy s viacerými izbami, ktoré stále ešte majú charakter zrubových stavieb. Koncepcia výstavby rodinných domov a dediny sa začína meniť až v 60. rokoch 20. storočia.

Ešte začiatkom 20. storočia v obci bolo rozšírené tkanie plátna, pletenie kočov, výroba drevárskeho náradia.

Po prvej svetovej vojne sa v obci usadili ruskí emigranti (pravoslávni mnísi), ktorí tu v roku 1923 postavili pravoslávny chrám sv. archanjela Michala. Súčasťou monastiera bola cirkevná tlačiareň Jova Počajevského. Monastier mal veľkú knižnicu a bol významným strediskom

vzdelanosti vo Svidníckom okrese. Monastier pôsobil až do jesene roku 1944, keď bol zničený, pri vojenských operáciách. Okrem cirkevných kníh sa tu vydávali knihy rôzneho žánru a periodiká. Po vojne mnoho mníchov emigrovalo do USA. Pri kláštore pôsobil 60-členný zmiešaný cirkevný spevokol.

Na jeseň 1944 sa pri obci odohrala veľká tanková bitka Karpatsko-duklianskej operácie. Ladomirová bola oslobodená 26. novembra 1944. V tom čase v miestnom hostinci „U Gajdoša“ 11. decembra 1944 naposledy dirigoval vojenský hudobný koncert Vít Nejedlý. Na pripomenutie týchto chvíľ je umiestnená pamätná tabuľa. Obec bola takmer celá zničená, po oslobodení znovu vystavaná.

Štátny majetok bol založený v roku 1954. V 90. rokoch 20. storočia činnosť v prosperujúcom štátnom majetku bola ukončená. Väčšina obyvateľov pracovala v priemyselných závodoch vo Svidníku.

V roku 1869 Ladomirová mala 811 obyvateľov, v roku 1880 – 816 obyvateľov, v roku 1890 – 751 obyvateľov, v roku 1900 – 749 obyvateľov, 1910 – 836 obyvateľov, 1921 – 719 obyvateľov, v roku 1930 – 791 obyvateľov, v roku 1940 – 879 obyvateľov, v roku 1948 – 599 obyvateľov, v roku 1961 – 720 obyvateľov, v roku 1970 – 792 obyvateľov, v roku 1980- 767 obyvateľov, v roku 2001- 838 obyvateľov, v roku 2011- 1010 obyvateľov, v roku 2021- 1041 obyvateľov.

Gréckokatolícky chrám sv. Michala archanjela z r. 1742

Pravoslávny chrám sv. Michala archanjela z r. 1924

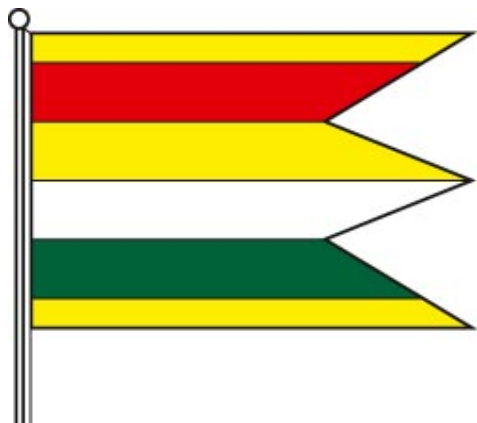
Chrám Božieho milosrdenstva z r. 2014

Symboly obce:

1) **Erb obce Ladomirová** - v červenom štíte na zlatej pažiti sú dve stojace k sebe pootočené postavy. Držia sa za ruku. Na pravej strane je striebroodetý muž v modrej veste, čiernych čizmách a strieborným perom ozdobenom čiernom klobúku. Na ľavej strane je zlatovlasá žena so zlatým vrkočom, v strieborných šatách, modrom živôtku a čiernej zástere. Erb je zapísaný v Heraldickom registri Slovenskej republiky pod signatúrou L-82/98.

2) **Vlajka obce Ladomirová** pozostáva zo šiestich pozdĺžnych žltó-červeno-žltó-bielo-zeleno-žltých pruhov. Vlajka má pomer strán 2 : 3 a ukončená dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

3) **Pečať obce Ladomirová** tvorí erb obce Ladomirová s hrubopisom: „OBEC LADOMIROVÁ“. Pečať obce uschováva starosta obce.

Obyvateľstvo:

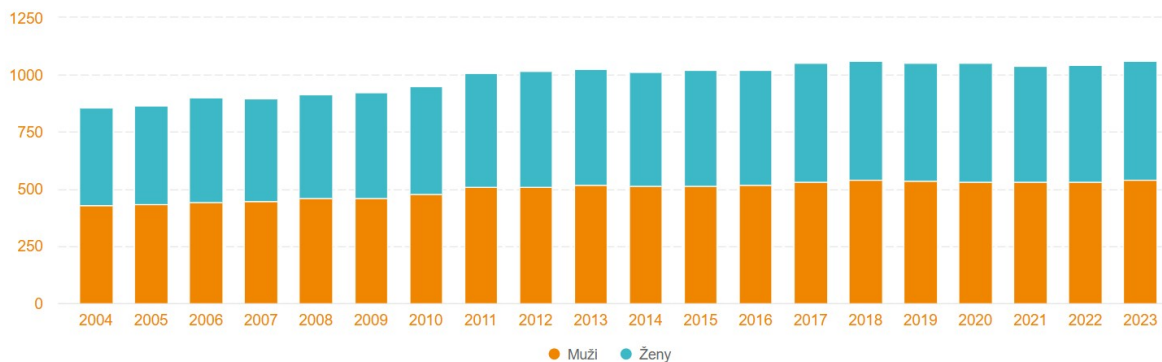
Tabuľka: vývoj počtu obyvateľov obce

Rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Počet obyvateľov	1 055	1 063	1 056	1 053	1 041	1 047	1 061	1066

- 49% žien a 51% mužov.

TRVALE BÝVAJÚCE OBYVATEĽSTVO K 31. 12.

Tabuľka

Zdroj: Štatistický úrad SR

Sledovaným obdobím pre hodnotenie vývoja počtu obyvateľov je obdobie ôsmich rokov predchádzajúcich roku spracovania aktuálneho PHRSR. Analýza vstupných údajov umožňuje formulovať záver, že počet obyvateľov v sledovanom období **zažíva výrazny progres**.

Za posledných 20 rokov vzrástol počet obyvateľov o 208. Rozhodujúcim faktorom ekonomickej prosperity územia s ohľadom na prírodné atraktivity bude rozvoj cestovného ruchu, malého stredného podnikania, rozvoj služieb. Tieto aktivity sú podmienené vybudovaním, resp. dobudovaním technickej infraštruktúry a masívnej podpore vidieckej rekreácie a turizmu.

Rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Narodení	13	12	12	13	13	12	11	9
Zomretí	6	13	6	7	15	5	3	7

Zdroj: Štatistický úrad

ŽIVONARODENÍ A ZOMRETÍ (osoby)

Tabuľka

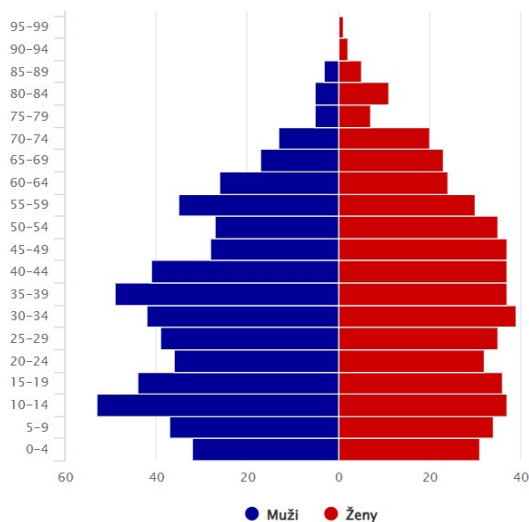
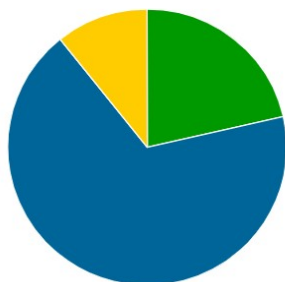
Zdroj: Štatistický úrad

Podľa vývoja vekovej štruktúry predproduktívne, produktívne, poproduktívne obyvateľstvo vypovedá o stabilizovanom demografickom vývoji obce v sledovanom období. V posledných rokoch je zaznamenaný primeraný, mierny nárast počtu obyvateľov, čo pozitívne ovplyvňuje predpokladaný rozvoj obce.

Na stabilizáciu obyvateľstva priaznivo vplyva dobrá dopravná dostupnosť okresného mesta a aspoň malá vlastná hospodárska základňa obce. Zásadný vplyv na dlhodobé plánovanie obce bude mať realizácia výstavby bytových domov a vytváranie kvalitných podmienok pre individuálnu výstavbu rodinných domov. Rozhodujúcim faktorom ekonomickej prosperity územia s ohľadom na prírodné atraktivity bude rozvoj cestovného ruchu, malého stredného podnikania, rozvoj služieb. Tieto aktivity sú podmienené vybudovaním, resp. dobudovaním technickej infraštruktúry a masívnej podpore vidieckej rekreácie a turizmu.

Základné vekové kategórie

veková kategória	pohlavie	počet	podiel (%)
1.) Predproduktívny vek (0-14)		224	21.44
2.) Produktívny vek (15-64)		709	67.85
2.) Poproduktívny vek (65+)		112	10.72
3.) spolu		1045	

Zdroj: Štatistický úrad

Vekové zloženie obyvateľov obce prešlo v posledných rokoch veľmi zaujímavým vývojom. V posledných rokoch prevažuje produktívna zložka obyvateľstva nad predproduktívnou a poproduktívnou. To naznačuje omladzovanie obyvateľstva obce. Čiastočne je výraznejší prepad v posledných rokoch zapríčinený aj zmenou metodiky a zvyšovaním veku odchodu do dôchodku. Aj napriek týmto „poľahčujúcim okolnostiam“ je trend vo vekovej štruktúre obyvateľov obce priaznivý. Index starnutia je 0,50.

V obci prevažujú obyvatelia slovenskej národnosti, avšak svoje zastúpenie má aj rusínska a rómska národnosť.

Obyvateľstvo podľa národnosti

	národnosť	počet	podiel (%)
1.)	Slovenská	888	84.98
2.)	Maďarská	1	0.1
3.)	Rómská	54	5.17
4.)	Rusínská	82	7.85
5.)	Ukrajinská	4	0.38
6.)	Česká	2	0.19
7.)	Nemecká	0	0
8.)	Moravská	0	0
9.)	Poľská	1	0.1
10.)	Ruská	0	0
11.)	Ostatné	2	0.19
12.)	Nezistené	11	1.05
	Spolu	1045	

Zdroj: Štatistický úrad

Ekonomická aktivita obyvateľstva

Ekonomická aktivita patrí medzi základnú sociálno-ekonomickú klasifikáciu triedenia obyvateľstva. Obyvateľstvo sa triedi na ekonomicky aktívne a neaktívne. Ekonomicky aktívne je obyvateľstvo, ktoré sa aktívnym spôsobom podieľa na hospodárskom živote. Obyvateľstvo zaoberajúce sa živnostenskou činnosťou sa považuje za ekonomicky aktívne. Ekonomicky neaktívne je obyvateľstvo nezávislé, s vlastným zdrojom obživy a závislé, bez vlastného zdroja obživy, napr. ženy na materskej dovolenke, ženy v domácnosti, invalidi a pod. Obyvateľstvo v obci je považované za ekonomicky aktívne. Celková vysoká ekonomická aktivita obyvateľstva súvisí s jeho vekovou štruktúrou, pre ktorú je charakteristické vysoké zastúpenie produktívnej zložky obyvateľstva. V súvislosti s rozvojom hospodárstva SR v budúcnosti možno očakávať migráciu obyvateľstva z vidieka

do miest. S ekonomickou aktivitou obyvateľstva úzko súvisí pohyb za prácou. Pohyb za prácou mimo obce, trvalého bydliska, je jedným z faktorov vyrovnávajúcich zdroje a potreby pracovných síl. Intenzívny pohyb za prácou, ktorý sa prejavuje vo veľkom rozsahu dochádzky a odchádzky za zamestnaním, poukazuje na úzke pracovné väzby na sídelný útvar Svidník a obce Ladomirová.

Počet dlhodobo nezamestnaných v posledných rokoch poklesol, priemerný vek obyvateľov je 35,74 roka.

- index starnutia: 0,50

PRÁVNICKÉ OSOBY

Tabuľka

Zdroj: Štatistický úrad

Zdroj: Štatistický úrad

Dôchodková situácia obyvateľstva:

Z analýz vývoja počtu obyvateľov SR je úplne jasné, že nedochádza k zvyšovaniu priemerného veku a následne nedochádza ani k zvyšovaniu indexu starnutia. Za následok ubúdania počtu dôchodcov 10,72 %, ako aj pribúdania produktívneho a predproduktívneho obyvateľstva zo 78,57 %, je vysoká pôrodnosť v obci. V súvislosti s uvedenými súčasnými

tendenciami vývoja obyvateľov u nás, je možné predpokladať tento vývoj spomalením postupu starnutia. Uvedené zmeny vo vekovom zložení vidieckeho obyvateľstva sa odrážajú aj v ekonomickom zaťažení jeho obyvateľstva v poproduktívnom veku.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov:

Vzdelanie obyvateľov obce úzko súvisí so schopnosťami a zručnosťami uplatniť sa na trhu práce, najmä v obci a priľahlom regióne. V obci celkovo prevažujú obyvatelia v aktívnom veku so stredoškolským vzdelaním, menej početná je skupina obyvateľov so základným vzdelaním. Podiel vysokoškolsky vzdelaných ľudí nie je zanedbateľný a zodpovedá vzdelanostným potrebám regiónu.

Najviac vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov je v technických odboroch, v strojárstve a hutníctve, druhú najpočetnejšiu skupinu tvoria obyvatelia s humanitným vzdelaním univerzitného smeru. Zo vzdelanostnej štruktúry obyvateľov obce vyplýva, že remeselné zruční obyvatelia sú silným potenciálom obce. Záujem obyvateľov vzdelávať sa prioritne v odbornom školstve rôznej úrovne zodpovedá aj pracovným možnostiam a ponuke trhu práce v regióne a jeho blízkom okolí.

vzdelanie	počet	podiel (%)
1.) bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	144	13.78
2.) základné	330	31.58
3.) stredné odborné učňovské (bez maturity)	234	22.39
4.) úplné stredné (s maturitou)	187	17.89
5.) vyššie odborné vzdelanie	29	2.78
6.) vysokoškolské	106	10.14
7.) bez školského vzdelania (15+ rokov)	2	0.19
8.) nezistené	13	1.24
Spolu	1045	

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2021

Domový a bytový fond

Urbanistická kompozícia je proces, v ktorom sú všetky hmotné i nehmotné zložky sídelného útvaru, súčasne s riešením funkčno-prevádzkových a organizačných predpokladov, integrované v jednotiacom estetickom poriadku. Najvýznamnejšiu úlohu hrá pri tom estetický aspekt, ktorý nemožno nahrádzať racionálnym riešením funkčných, prevádzkových, komunikačných a iných vzťahov obce Ladomirová.

Sídelný útvar treba chápať ako hmotný a priestorový celok, ktorého jednotlivé časti majú byť organicky navzájom previazané. Všetky hmotné i nehmotné zložky sídelného útvaru, súčasne s riešením funkčno-prevádzkových a organizačných predpokladov, majú byť harmonicky zjednotené v jednotiacom estetickom poriadku. Ide o estetickú usporiadanosť foriem a súčasne vylúčenie nesúvislých rušivých momentov.

Prestavbu a výstavbu v okolí jadra je potrebné riešiť tak, aby sa nenarušila kultúrnohistorická a urbanistická kvalita jadra a jeho urbanistický pôdorys. Jadro si v rámci riešenia vyžaduje zvýšenú pozornosť k urbanistickým hodnotám a bude nutná jeho modernizácia. Je potrebné vybudovanie obecných nájomných bytov pre mladé rodiny.

Je nevyhnutné zachovávať panorámu sídla a zakomponovať ho do prírodného prostredia. Okrem toho bude potrebné:

- dodržať priestorové usporiadanie sídla, ktoré vychádza z rozloženia hmôt v pôdoryse, z výškového usporiadania a spojenia s celým okolím,
- do jadra situovať funkčné aktivity nevyvolávajúce nároky na veľkoplošné asanácie, ktoré možno situovať v existujúcich plošných a priestorových podmienkach s cieľom morálnej a fyzickej rekonštrukcie jadra,
- nelokalizovať tu zariadenia, ktorých plošné a objemové nároky presahujú mierku a štruktúru zástavby jadra,
- novú zástavbu prispôbiť výškovej hladine okolitých objektov ako aj mierku a tvarosloviu okolitej zástavby,
- riešiť prieluky, ktoré je možné využiť na výstavbu,
- zmodernizovať znehodnotený a nevyužívaný bytový fond, v súvislosti s týmto riešením navrhujeme postupovať s konkrétnym stavebnotechnickým zameraním a vyhodnotením jestvujúcich funkcií objektov a na tomto podklade navrhnúť možný spôsob prestavby a dostavby,
- lokalizáciu prevažnej časti občianskej vybavenosti umiestňovať na hlavnej kompozičnej osi a to v pôvodnej trase, aby sa posilnil jej kultúrno-spoločenský charakter,
- zachovať štýl dedinskej oblasti,
- na hlavnú kompozičnú os umiestňovať zariadenia obchodu a služieb, prípadne administratívy tak, aby bola atraktívna aj pre pasantov,
- vybudovanie novej IBV,
- vybudovanie obecných nájomných bytov.

V rámci urbanisticko-výtvarných pomerov je potrebné rešpektovať štruktúru pôvodne zastavaných častí sídla a hlavne v ich centrálnych polohách im ponechať výraz pôvodnej

zástavby, prípadne nenásilnou dostavbou a modernizáciou starších objektov docieľiť kvalitu, ktorá by s ňou korešpondovala.

Okrem zachovania architektonicko-urbanistických pomerov je zároveň potrebné zachovať a kompozične umocniť solitéry s historickou hodnotou. Pri novej výstavbe a modernizácii treba rešpektovať v týchto lokalitách architektonický tvar domu typický pre toto prostredie.

Vzhľadom na súčasnú hladinu a charakter zástavby navrhujeme podmienky realizácie novej zástavby:

- v architektúre sa musí rešpektovať hmotné usporiadanie, kompozícia a mierka s okolitou súčasnou zástavbou,
- objekty pre novú individuálnu bytovú výstavbu budú 1 - 3 podlažné so šikmou strechou a podkrovím, ktorých horizont by nemal prevyšovať súčasnú hladinu striech okolitej zástavby.

S demografickým vývojom obyvateľov v obciach a pracovnými príležitosťami v regióne úzko súvisí podpora rozvoja individuálnej výstavby zo strany obce aj záujem zabezpečiť, resp. podieľať sa na zabezpečení sociálneho bývania v obciach. Obec dlhodobo venuje pozornosť k vytváraniu priaznivých podmienok pre individuálnu výstavbu domov.

Občania obce žijú v rodinných domoch, čo zodpovedá dedinskému charakteru obce a celého regiónu. Prevažná väčšina obývaných domov je využívaná na trvalé bývanie, 42 domov je neobývaných a 7 domov je obývaných prechodne, spravidla na víkendovú rekreáciu. Obec má obecné byty, v obci sa nachádzajú aj byty v súkromnom vlastníctve. V katastrálnom území obce sa nenachádzajú rekreačné chaty.

DOMY			BYTY		CHATY
Obývané	Neobývané	Prechodne obývané	Vo vlastníctve obce	V súkromnom vlastníctve	V súkromnom vlastníctve
169	42	7	12	12	0

Zdroj: obec Ladomirová

Zdravotné a sociálne služby

Budovanie a rozvoj sociálnej infraštruktúry napomáha povzniesť poskytovanie sociálnej starostlivosti a služieb na kvalitatívne vyššiu úroveň, čo prispieva ku skvalitneniu života občanov závislých na zariadeniach sociálnej starostlivosti. Budovanie a rozvoj zdravotníckej

infraštruktúry vedie k vyššej úrovni poskytovania zdravotnej starostlivosti a služieb, čím sa vytvára základ pre zlepšenie zdravia a kvality života obyvateľstva.

V obci sa nenachádza žiadna ambulancia všeobecného lekára pre dospelých ani pediatra. Za základnou zdravotnou starostlivosťou, stomatológom, gynekológom odchádzajú obyvatelia do mesta Svidník. V prípade urgentnej pomoci alebo v prípade vážnejších zdravotných problémov obyvatelia obce využívajú nemocnicu vo Svidníku alebo v krajskom meste Prešov.

Obec pre svojich občanov neposkytuje žiadnu celodennú sociálnu službu. Tieto služby sú ambulatnou formou poskytované v obci súkromným vlastníkom, celodenná sociálna služba je najbližšie poskytovaná v meste Svidník. V rámci sociálnej pomoci obec poskytuje základné sociálne poradenstvo, zabezpečuje poskytovanie sociálnych služieb v súlade so zákonom o sociálnych službách (448/2008) a pravidelne monitoruje potrebu sociálnej pomoci. V obci je súkromným poskytovateľom zriadené komunitné centrum.

V obci sa nachádza obecné pohrebisko. V obci je vybudovaný dom smútku s chladiacim zariadením.

Dom nádeje

Pohrebisko

Ostatné služby a obchody

Komerčnú vybavenosť reprezentujú zariadenia, ktorých kapacitný rozsah a druhovú štruktúru reguluje trh na základe dopytu a ponuky. Do komerčnej vybavenosti patrí sféra obchodu verejného stravovania, ubytovania a služieb. V tejto oblasti občianskej vybavenosti sa ako prvá začala transformácia ekonomiky na trhové hospodárstvo. Cieľom procesu bolo podporiť rozvoj malého a stredného podnikania a vytvoriť predpoklady pre rozvoj pestrej ponuky v oblasti služieb, a tým vytvoriť nové pracovné príležitosti. V obci je zastúpenie živnostníkov i drobných podnikov.

Firmy so sídlom v obci:

1. AGRO-EKO FARMA, s.r.o.
2. APATEKA, s. r. o.
3. EVO PROJEKT, s.r.o.
4. Farma ELPIS s. r. o.
5. J4our s. r. o.
6. LAGA SK s.r.o.
7. MARMON - SK s. r. o.
8. OKDISKY, s. r. o.
9. PRACOVNÉ ODEVY - SK, s.r.o.
10. RAD-POL, s. r. o.
11. RIJAS, s. r. o.
12. SILO TANK, s. r. o.
13. SIPASPOL s.r.o.
14. SPRÁVA MAJETKU Dr. Jozefa Žáka, s.r.o.
15. TOBIX, s.r.o.
16. YRIS Trans s.r.o.
17. EUROCON Slovakia, s.r.o.

Živnostníci:

1. Anna Kost'ová - CARPATHIAN CENTRUM BYZANTION
2. Igor Pasnišin
3. Miron Frančák - EKOMONT KOREJOVCE (**prevádzka v obci**)
4. Slavomír Demeter
5. EUROCON Slovakia, s.r.o.
6. Bc. Ľudmila Čečková
7. Dominik Čech
8. Dušan Jurčišín-Kukľa
9. Dávid Keselica
10. Erik Džurban
11. František Džurban
12. Ing. Jozef Čiernik
13. Ing. Silvia Maľak
14. Iulian Danita
15. Ivana Vancová

16. Jozef Mikita
17. Jozef Mikitka JVM
18. Jozef Suvák
19. Jozef Čečko
20. Ján Džurban
21. Ján Džurban ml.
22. Ján Kupčiha
23. Ján Teľatník
24. Lucia Gajdošová
25. Marek Bučko
26. Marek Haluška
27. Marek Mňahončák
28. Marko Džurban
29. Martin Gerek
30. Martin Harviš - Štúdio AM
31. Martina Frančáková
32. Michal Cina
33. Michal Vanca
34. Milan Demeter
35. Miroslav Mňahončák
36. Nikola Peľáková - DIAMANT
37. Peter Džurban
38. Peter Jesenský - VERTEBRA masérske služby **(prevádzka vo Svidníku)**
39. Peter Sivák ml.
40. Radoslav Bálint
41. Radoslav Mihalík
42. Rastislav Ducár
43. Rastislav Jancura
44. Róbert Ducár
45. Samuel Čipčovský
46. Slavomír Demeter
47. Tatiana Krišková **(prevádzka vo Svidníku)**
48. Tobias Zapotoka
49. Tomáš Onder

50. Zdeno Haluška

51. Ľudmila Konfederáková (**prevádzka vo Svidníku**)

Veterinár:

MVDr. Vladimír Čipák

SHR:

1. SHR - MDDr. Silvia Hanáková (miesto realizácie: Ladomirová)

2. SHR - Ing. Vladislav Hanák (miesto realizácie: Ladomirová)

Obchody: potraviny

Ján Moroz

Ernest Cina

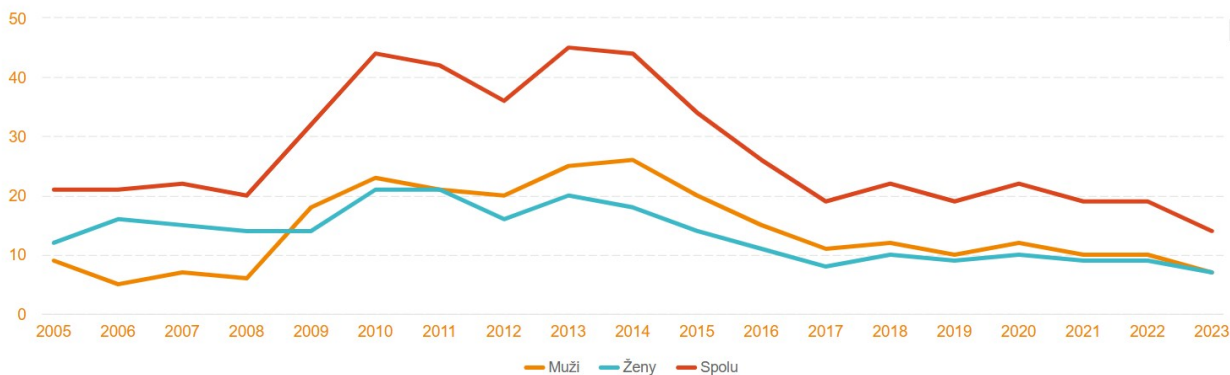
Zamestnanosť

Hospodársky rast Slovenska meraný tempom rastu HDP prevyšuje priemer krajín EÚ. Napriek nižšej konkurencieschopnosti slovenskej ekonomiky predsa len postupne dochádza k pozitívnym zmenám, a tak sa približujeme k štruktúre ekonomík vyspelých krajín Európy. Klesá podiel poľnohospodárstva, stabilizuje sa podiel stavebníctva a priemyslu a stúpa podiel služieb na tvorbe HDP.

Obec sa nachádza v regióne so stabilne vyššou mierou nezamestnanosti ako je celkový priemer. Okres Svidník, v ktorom sa obec nachádza, je v súlade s ustanoveniami zákona č. 336/2015 Z.z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a dopnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov od roku 2017 zapísaný v zozname najmenej rozvinutých okresov.

UCHÁDZAČI O ZAMESTNANIE K 31. 12. (osoby)

Tabuľka

V obci sú dostupné 2 kamenné predajne základných potravín spojené s predajom zmiešaného tovaru. Za širším spektrom tovaru a služieb obyvatelia dochádzajú do Svidníka. V obci sa nenachádza bar, ani pohostinstvo. Poštový úrad sa nachádza v budove obecného úradu. Najbližší bankomat je v okresnom meste Svidník.

OBČIANSKA A TECHNICKÁ VYBAVENOSŤ:

- Autobusová zastávka,
- Cestná sieť a mosty,
- Verejný vodovod,
- Kanalizácia,
- Plynofikácia,
- Vedenie elektrickej energie,
- Verejné osvetlenie
- Telefónny rozvod,
- Internetové pripojenie,
- Miestny rozhlas,
- Zvoz komunálneho odpadu a separovaného odpadu,
- Požiarna ochrana.

Správa:

- Obecný úrad,
- Gréckokatolícky farský úrad,
- Pravoslávny farský úrad,
- Materská škola,
- Základná škola,

- Denný stacionár,
- Komunitné centrum,
- Pošta,
- Dom smútku, cintorín,
- Hasičská zbrojnica,
- Informačno-turistická kancelária

Špecifická a technická vybavenosť:

- Chrám svätého Michala archanjela (1742)- od r. 2008 v zozname Unesco,
- Chrám Božieho milosrdenstva (2014),
- Pravoslávny chrám sv. archanjela Michala (1924),
- Pamätná tabuľa Vasiľa Škurly
- 2 pricestné kríže
- Vojnový cintorín,
- Židovský cintorín

Majetok obce k 31.12.2024

Neobežný majetok	1 954 241,60 €
Dlhodobý nehmotný majetok:	16 850,00 €
<i>Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku:</i>	16 850,00 €
Dlhodobý hmotný majetok:	1 937 391,60 €
<i>Pozemky</i>	18 861,16 €
<i>Stavby</i>	1 464 818,05 €
<i>Samostatné hnutelné veci</i>	6 530,45 €
<i>Obstaranie dlhodobého hmotného majetku:</i>	447 181,94 €
Dlhodobý finančný majetok:	0,00 €
Obežný majetok	
<i>Zásoby</i>	105,84 €
<i>Pohľadávky</i>	120 762,26 €
<i>Finančné účty</i>	34 800,20 €
Majetok obce spolu	2 115 421,64 €

Zdroj: Obecný úrad Ladomirová

Školstvo

Materská škola

V obci je zriadená materská škola bez právnej subjektivity. Súčasťou materskej školy je školské účelové zariadenie školská jedáleň. Počet detí v materskej škole je v sledovanom období stabilný. Budova materskej školy je svojou kapacitou postačujúca. Nárast záujmu o Materskú školu je z dôvodu povinnej predškolskej dochádzky 5-ročných detí, o ktorú majú záujem rodičia z rómskej komunity. Niektoré deti z obce Ladomirová navštevujú aj Materské školy v meste Svidník. Vozia ich tam rodičia, ktorí do mesta dochádzajú za prácou.

Materská škola je spádovou materskou školou na plnenie povinného predprimárneho vzdelávania pre deti s trvalým pobytom v obci Ladomirová. Materská škola má pri budove vybudované detské ihrisko. V materskej škole sú: 1 riaditeľka, 1 učiteľka, 1 upratovačka, v školskej jedálni pracuje 1 kuchárka, 1 pomocná sila a funkciu vedúcej školskej jedálne vykonáva riaditeľka.

Vývoj počtu detí v materskej škole Ladomirová:

MŠ Ladomirová	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Počet detí v MŠ	15	15	15	14	15	15	15	15

Zdroj: Obecný úrad Ladomirová

Základná škola

V obci sa nachádza základná škola pre 1.- 4. ročník. Základnú školu navštevujú žiaci z obce Ladomirová. Druhý stupeň základnej školy navštevujú žiaci na 3. ZŠ vo Svidníku.

V Základnej škole nie sú žiadne špeciálne triedy, deti s handicapom sú integrované do tried medzi ostatné deti. V Základnej škole je zabezpečené stravovanie detí a žiakov v jedálni Materskej školy. Deti navštevujú záujmové krúžky kultúrneho a športového zamerania. Základná škola má svoju telocvičňu aj ihrisko.

Budova Základnej a Materskej školy bola vybudovaná v roku 1973, dnes už však potrebuje kompletnú rekonštrukciu. V pedagogickom procese nechýba priestor na využívanie interaktívnych pomôcok. V Základnej škole je každá trieda vybavená interaktívnou tabuľou. V škole nechýba výučba cudzích jazykov kvalifikovanými pedagógmi. Absentuje rozmanitosť voľnočasových aktivít pre deti a žiakov. V obci je potenciál rozšíreného vyučovania umeleckých predmetov hudby a tanca, ale v obci sa nenachádza umelecká škola.

V základnej škole sú zamestnaní: 1 riaditeľka, 2 učiteľky, 1 asistentka učiteľa, 2 vychovávateľky v školskom klube detí, 1 kňaz na vyučovanie náboženstva s úväzkom 12 % a 1 upratovačka.

Vývoj počtu detí v základnej škole Ladomirová:

ZŠ Ladomirová	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Počet detí v ZŠ	68	60	58	55	60	52	44

Zdroj: Obecný úrad Ladomirová

Základná a materská škola

Kultúra a šport

Na organizovanie spoločenských a kultúrnych akcií sa využíva kultúrny dom, ktorý je potrebné už rekonštruovať. Nevyhovujúce sú už vnútorné priestory, sociálne zariadenia a celková fasáda budovy. Absenciu detských ihrísk, oddychovej zóny, športového zázemia pociťujú najmä mladé rodiny.

Kultúrny dom	Kultúrne, športové zariadenie					
	Multifunkčné ihrisko	Detské ihrisko, športovisko	Zariadené futbalové ihrisko	Športová plocha	Klзisko	Tenisové ihrisko
1	0	1	0	0	0	0

Zdroj: Obecný úrad Ladomirová

Kultúrnosprávna budova

Hydrologické a hydrogeologické pomery

Súčasný hydrologický režim sa výrazne odlišuje od pôvodného režimu. Výsledky analýz jasne poukazujú na výrazne zmenené podmienky vodohospodárskeho potenciálu riešeného územia, čím sa znížila aj jeho hydromorfnosť a vododržnosť. Celková dĺžka vodných tokov v Slovenskej republike dosahuje 49 774,8 km. Upravené brehy vodných tokov dosahujú dĺžku 7 898 km.

Pramenný potenciál vody v Slovenskej republike je cca 400 m³/sec, územím preteká cca 3 300 m³/sec. Vodný fond prameniáci na území Slovenska má tiež široký rozptyl od vysokohorského, cez stredohorské, až po nížinné. Vzhľadom na klimatické zmeny sa čoraz častejšie vyskytujú povodňové prietoky ohrozujúce stavby, hodnoty a životy obyvateľstva. Zdroje podzemných vôd sú rozložené nerovnomerne v závislosti od geologických pomerov. Prírodné zásoby podzemných vôd predstavujú v SR 146,7 m³/s, z ktorých je 51,7 % využiteľných. Vplyvom rozkolísaných zrážkových pomerov dochádza k redukcii zásob podzemných vôd. V zmysle zákona o vodách č. 364/2004 Z. z. sú definované štyri chránené územia:

- a) Chránené vodohospodárske oblasti,
- b) Ochranné pásma vodárenských zdrojov,
- c) Citlivé oblasti,
- d) Zraniteľné oblasti.

Obcou preteká rieka Ladomírka. Hydrogeografická sústava územia patrí do povodia rieky Ondava. Rieka Ladomírka je vyhlásená za vodohospodársky významný tok. Poskytuje zásobovanie obyvateľov pitnou vodou, má vyhlásené ochranné pásma na ochranu výdatnosti, akosti a zdravotnej nezávadnosti.

Poľnohospodárstvo:

Transformácia a reštrukturalizácia poľnohospodárstva je spojená s prudkým znižovaním počtu pracovníkov v posledných rokoch s dosahom hlavne na nízko kvalifikovanú pracovnú silu, má výraznú segmentáciu pracovných trhov s prehlbovaním nerovností na trhu práce. Predpokladá sa aj ďalší pokles stálych pracovných miest v poľnohospodárstve na úkor krátkodobých sezónnych pracovných úväzkov.

Východná časť územia patrí do flyšového pásma. V území sa vyskytujú najmä pôdy typu kambizem, flvizem a luvizem. Sú to pôdy s premenlivým podielom piesočnatej a ílovej zložky v závislosti od pôdotvornej horniny a s výrazným podielom štrku a kameňov. Skoro všetky majú kyslú až silno kyslú pôdnu reakciu a nižší obsah nekvalitného humusu.

Podľa fyto geografického členenia flóry Slovenska patrí územie do oblasti západokarpatskej flóry, obvodu východobeskydskej flóry, fatogeografického okresu Východné Beskydy a podokresu Nízke Byskydy (Futák, 1980).

Lesné hospodárstvo:

Lesné hospodárstvo je rozvinuté. Je tu súvislý les s výskytom buka, hrabu a jelše, nachádza sa hlavne v severovýchodnej časti. Tunajšie lesy spravujú:

- Pozemkové spoločenstvo lesov DIL Ladomirová,
- Urbárska spoločnosť ŠČOB, pozemkové spoločenstvo Ladomirová
- Spoločnosť Spolumajitelia súkromných lesov Volšinec.

Ovzdušie a klimatické zmeny

K zlepšeniu stavu ovzdušia prispieva aj postupné používanie obnoviteľných zdrojov energie obyvateľmi obce. Obec je plynofikovaná, čo zásadne zmenilo ovzdušie v obci. Cieľovým stavom je dosiahnutie čistého ovzdušia a udržateľná krajina v oblasti okresu Svidník a jej širšieho okolia. Klimatické zmeny spôsobené zvýšenými antropogénnymi emisiami skleníkových plynov predstavujú najvýznamnejší environmentálny problém v ľudskej histórii. Znečisťovanie ovzdušia spôsobujú vysoké energetické vstupy v podobe fosílnych palív, uvoľňujúce skleníkový plyn – oxid uhličitý (CO₂) a ďalej najmä emisie oxidu dusného, amoniaku a metánu. Územím obce sa prelína najviac negatívnych vplyvov na územie, spôsobujúcich zhoršenie stavu životného prostredia. Rozhodujúce najvýznamnejšie priemyselné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia sú situované severným smerom. Emisie z týchto zdrojov v rámci emisií celkového diaľkového prenosu znečisťujúcich látok celoplošne ovplyvňujú do určitej miery kvalitu ovzdušia. Cez obec prechádza frekventovaná

cestná komunikácia, pričom emisie pochádzajúce z automobilovej dopravy (CO, NOX, VOC) vplývajú na kvalitu ovzdušia. Kvalita ovzdušia v lokalite je ovplyvňovaná predovšetkým činnosťou veľkých priemyselných zdrojov, ktoré sú ale lokalizované vo vzdialenejšom okolí. Štruktúra priemyslu, ktorá je tu zastúpená drevospracujúcim priemyslom, výrobou elektrickej energie, je charakteristická vysokou energetickou náročnosťou používaných technológií so značným únikom emisií, čo v konečnom dôsledku negatívne vplýva na kvalitu ovzdušia v oblasti. Na celkovom znečistení ovzdušia sa podieľajú aj stredné a malé zdroje. Sú to predovšetkým emisie zo zdrojov, ktoré zabezpečujú dodávku tepla pre bytovo-komunálnu sféru, ale ich príspevky v porovnaní s menovite uvedenými zdrojmi sú značne menšie.

Na Slovensku boli vypracované viaceré koncepčné materiály, ktorých súčasťou je aj politika zmierňovania nepriaznivých účinkov klimatickej zmeny, a to priamo, znižovaním emisií skleníkových plynov alebo nepriamo, obmedzovaním negatívnych vplyvov energetiky, poľnohospodárstva a ďalších ekonomických činností.

Na znečistenie upozornia meteorológovia, ktorí v kritických situáciách vydajú výstrahy. Podobný systém výstrah funguje napríklad pri povodniach. Vysoké hodnoty drobného prachu vážne ohrozujú zdravie. Týka sa to na Slovensku najmä okolia Prievidze, Ružomberka, Žiliny či Strážskeho. Znečistenie sa do vzduchu dostáva najmä pri spaľovaní uhlia, dreva a biomasy, pri ťažbe nerastných surovín či z automobilovej dopravy. To, že situácia u nás je kritická, potvrdila správa Európskej environmentálnej agentúry z jesene minulého roka. Zo všetkých krajín Európskej únie sa Slovensko dostalo na tretiu najhoršiu priečku.

Zelený rezort preto zaviedol nový typ smogovej situácie, ktorú monitorujú meteorológovia a v priebehu dňa zverejňujú hodnoty prachu pre 32 staníc. Ak prašnosť prekročí dva dni po sebe 100 mikrogramov na kubický meter, vydajú upozornenie. Pri prekročení hodnoty 150 sa vyhlási výstraha. Vtedy musia samosprávy urobiť opatrenia, vďaka ktorým úroveň prachu vo vzduchu klesne. Vyhlasovanie smogovej situácie má na starosti Slovenský hydrometeorologický ústav. Ten informuje aj prostredníctvom svojej stránky shmu.sk. Úrady životného prostredia v spolupráci s ministerstvom životného prostredia majú pripravené akčné plány k redukcii prachových častíc pre dané zóny a aglomerácie. Obsahujú krátkodobé opatrenia pre prípady, že by nastali situácie ohrozenia kvality ovzdušia. Akčné plány sú súčasťou všeobecne záväzných nariadení miest a obcí. Ak škodlivé látky v ovzduší tri dni po sebe prekročia limit, musí Slovenský hydrometeorologický ústav informovať príslušný okresný úrad.

Cestná infraštruktúra

Cez katastrálne územie obce prechádza cesta II/3542, táto cesta je v správe Prešovského samosprávneho kraja. Obec je obsluhovaná autobusovými linkami a autobusovými zastávkami. Verejná autobusová doprava je zabezpečovaná SAD Prešov, a.s., Prevádzka Svidník. Obyvatelia vo vysokej miere využívajú vlastnú osobnú dopravu. Parkovacie plochy sú vybudované v malom množstve, je potrebné ich dobudovanie. Z hľadiska vytvárania podmienok na zvyšovanie ekonomického potenciálu riešeného územia obce má význam jeho napojenie na nadradenú dopravnú infraštruktúru na jednej strane a celkový stav dopravnej siete priamo nachádzajúci sa v riešenom území.

Železničná doprava

Riešeným územím neprechádza železnica. Najbližšia železničná stanica je v okrese Bardejov, vzdialená 40 km od obce Ladomirová. Dĺžka železničnej trate v okrese Bardejov je 18 km. Traťou č. 446 Bardejov - Raslavice - Kapušany - Prešov, cez trať č. 447 Muszyna - Plaveč - Prešov - Kysak je okres Bardejov napojený na hlavný železničný ťah Slovenska a medzinárodné železničné trate E 834, E833, E 802, E 838 a E 839.

Letecká doprava

Na území obce ani okresu sa nenachádza letisko. Najbližšie verejné letisko, ktoré má štatút medzinárodného letiska, je v Košiciach, vzdialené 108 km po trase Košice – Prešov – Svidník. Ďalšie letisko je v Poprade, ktoré však vsúčasnosti nie je intenzívnejšie využívané pre medzinárodnú dopravu.

Energetika

Obec je zásobovaná elektrickou energiou z ES. Transformačné stanice sú primárne napájané 22 kV VN prípojkami z VN vedenia č. 250. Sekundárna rozvodná el. NN sieť v obci je vzdušná na betónových podperných bodoch.

Verejné osvetlenie (VO) je umiestnené ako súčasť NN siete. Rozvod VO je realizovaný vodičom AlFe, upevneným na spodnej strane konzol NN siete. Sekundárne rozvody NN sú realizované vzdušnými rozvodmi na betónových stĺpoch s vodičmi AlFe a AES.

K zlepšeniu stavu ovzdušia prispieva aj plynofikácia obce a používanie obnoviteľných zdrojov energie. Obec je plynofikovaná. Hlavný zásobovací plynovod je oceľový DN 150, o prevádzkovom tlaku 300 kPa. Zásobovanie teplom je na báze zemného plynu a čiastočne aj na báze tuhých palív.

Teplá voda sa získava bojlerami napojenými na kotol s tuhým palivom a na elektrickú energiu, na varenie sa využíva elektrina a drevo.

Za základné energetické nosiče sú všeobecne považované klasické paliva ako drevo a zemný plyn. Jednou z priorít energetickej politiky Slovenska by malo byť zabezpečenie energetickej bezpečnosti cestou energetickej efektívnosti a zvýšením podielu využívania obnoviteľných energetických zdrojov.

Bioenergie

Zohrávajú v tomto procese oveľa významnejšiu úlohu, ako sa jej prikladá. Jej využívanie znižuje závislosť Slovenska na dovoze primárnych energií, znižuje zaťaženie životného prostredia, prispieva k formovaniu trvalo udržateľného spôsobu života na Zemi znižovaním produkcie CO₂, prispieva posilňovaniu regionálnej politiky a znižuje emisie zo spaľovania fosilných palív.

Zdroje biomasy na energetické účely sú predovšetkým lesy. Perspektívny zdroj palivovej biomasy tvoria energetické porasty rýchlorastúcich drevín – topoľ, vrba, agát, osika, jelša, jednoročných a viacročných energetických plodín. Energetické porasty možno zakladať na plochách nevhodných pre klasickú poľnohospodársku a lesnícku produkciu, na pôdach dočasne vylúčených z poľnohospodárskej výroby, pôdach kontaminovaných vhodných len na produkciu pre nepotravinárske účely a tiež na zdevastovaných plochách v priemyselných aglomeráciách. Pri veľmi krátkom časovom horizonte 3 – 5 rokov bude dosahovať priemerný prírastok okolo 10 ton sušiny ročne. Pod energetickým potenciálom rozumieme drevný odpad, ktorý vznikol v rôznych podobách, drevný odpad je možné zhodnotiť tak materiálovo ako aj energeticky. Drevospracujúci priemysel vytvára ročne 1 410 tis. ton odpadu. Celková energetická hodnota využiteľného odpadu z drevospracujúceho priemyslu je 18,1 PJ, z toho sú 2/3 z mechanického opracovania dreva a 1/3 z čierneho výluhu. Najväčšími producentmi odpadu sú veľké drevospracujúce podniky, ktoré však tento odpad aj najčastejšie využívajú na energetické účely.

Telekomunikačná a informačná infraštruktúra

Obec je súčasťou Centra služieb a infraštruktúry Východ. Telefónni účastníci obce sú pripojení po prípojných kábloch. Mobilnú telekomunikačnú sieť na území obce zabezpečuje spoločnosť Slovak Telekom, Orange, O2, Swan. Svoje zariadenie majú priamo v katastrálnom území obce. Televízne a rozhlasové vysielanie - príjem je z individuálnych antén a satelitov. V obci je uložený optický kábel.

Rozvod miestneho rozhlasu v obci je prevedený na kamenných stožiaroch, ústredňa rozhlasu je situovaná v budove obecného úradu. Rozvody MR sú sčasti preložené na stožiare NN vedenia s kábelovým prepojením jednotlivých reproduktorov.

Národný projekt Dátové centrum obcí a miest (DCOM) - DataCentrum elektronizácie územnej samosprávy Slovenska (DEUS) zaznamenáva významný nárast záujmu obcí a miest o zapojenie do tohto projektu.

Cieľom projektu DCOM je vybudovať pre obce a mestá špecializované dátové centrum, v ktorom bude sústredená infraštruktúra a softvérové vybavenie potrebné na sprístupnenie elektronických služieb samosprávy občanom. Vďaka elektronizácii 141 služieb miest a obcí, ako sú napríklad miestne dane a poplatky, evidencia obyvateľstva, či sociálne služby, bude práca zamestnancov obcí a miest jednoduchšia a rýchlejšia. Dátové centrum obcí a miest zároveň zlepši fungovanie vnútornej agendy obcí a miest a zabezpečí prepojenie s už existujúcimi informačnými systémami verejnej správy.

1.2.2 Relevantné vstupy z nadradených programových a strategických dokumentov Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027

Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracovala SR za účasti partnerov a ktorým sa stanovila stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie na programové obdobie 2021 – 2027. Partnerská dohoda je uzatvorená medzi Slovenskou republikou a Európskou komisiou. V rámci prijatej legislatívy EÚ pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ (článok 5 nariadenia EÚ o spoločných ustanoveniach):

1. Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa,
2. Zelenšia, nízkouhlíková Európa,
3. Prepojenejšia Európa,
4. Sociálnejšia Európa,
5. Európa bližšie k občanom.

1.2.3 Informácia o procese participatívnej tvorbe PHRSR

Spracovanie dokumentu PHRSR obce Ladomirová bolo realizované v súlade s cyklom strategického riadenia obce v jednotlivých krokoch:

- 1) strategické plánovanie (identifikácia výziev a problémov),
- 2) programovanie (definovanie cieľov a plánov na dosiahnutie cieľov),
- 3) návrh spôsobu realizácie a jej riadenie (vrátane riadenia zdrojov a finančného manažmentu),
- 4) návrh spôsobu monitoringu a hodnotenia,
- 5) adaptácia stratégie alebo tvorba novej stratégie.

PHRSR je dokumentom „otvoreným“, ktorý si na základe priebežného monitoringu a hodnotenia môže vyžiadať adaptáciu na nové potreby, vzniknuté problémy, či na nové výzvy, pre ktoré môže byť obec postavená.

Po ukončení realizácie PHRSR na roky 2026 – 2032, t.j. na konci uvedeného obdobia, je nevyhnutné implementáciu vyhodnotiť v záverečnom hodnotení a započat' proces tvorby novej stratégie na nasledujúce obdobie.

Indikatívny harmonogram procesu spracovania PHRSR:

1	Schválenie iniciatívy spracovania nového dokumentu PHRSR, poverenie gestora a koordinátora prípravných a realizačných prác	2/2025	2/2025	OZ
2	Spracovanie analytickej časti, vyhodnotenie predošlého dokumentu PHRSR, tvorba pracovných skupín, informovanie verejnosti	3/2025	5/2025	Gestor/koordinátor
3	Spracovanie výstupov z existujúcich strategických dokumentov obce	3/2025	9/2025	Gestor/koordinátor
4	Práca v pracovných skupinách pre jednotlivé oblasti	5/2025	12/2025	Gestor/koordinátor
5	Pripomienkovanie výstupov pracovných skupín, vrátane finálneho dokumentu PHRSR	12/2025	1/2026	Gestor/koordinátor
6	Schválenie PHRSR		??.0?.2026	OZ

Plnenie harmonogramu spracovania PHRSR	
02/2025	Spracovanie a schválenie vstupnej správy
03/2025	Zber dát pre tvorbu vízie obce do roku 2035
05/2025	Pracovné stretnutie - Finalizácia vízie obce Ladomirová do roku 2035 - SWOT analýzy k jednotlivým oblastiam
05/2025	Pracovné stretnutie - SWOT analýzy pre oblasti 1) Oblasť ľudských zdrojov 2) Oblasť životného prostredia a cestovného ruchu
05/2025	Pracovné stretnutie - Spracovanie strategickej časti pre oblasť Technická infraštruktúra
06/2025	Pracovné stretnutie - Spracovanie strategickej časti pre oblasť Kultúra, školstvo, sociálna oblasť
06/2025	Pracovné stretnutie - Spracovanie strategickej časti pre oblasť Životné prostredie /cestovný ruch
06/2025	Pracovné stretnutie - Spracovanie strategickej časti pre oblasť Šport
01/2026	Pracovné stretnutie - Finalizácia dokumentu s vedením obce

2 ANALYTICKÉ VÝCHODISKÁ

2.1 Zhodnotenie implementácie doterajších stratégií

Informácia o stratégiách (kľúčových dokumentoch, opatreniach, aktivitách, projektoch implementovaných obcou)

Obec Ladomirová v zmysle platnej legislatívy má vypracované relevantné parciálne stratégie, ktoré implementuje alebo ich realizáciu už naplnila. Z uvedených dokumentov vyplynuli opatrenia a aktivity v jednotlivých oblastiach rozvoja obce, ktoré boli realizované úplne, čiastkovo alebo boli prehodnotenú ako neaktuálne, prípadne boli preformulované v súlade s aktuálnymi potrebami obce.

2.2 Analýza vonkajšieho prostredia

Analýza vonkajšieho prostredia vychádza z minulého vývoja a snaží sa predvídať a analyzovať budúce vplyvy v jednotlivých skúmaných oblastiach. Do úvahy sa berú vonkajšie faktory rozvoja obce, rôzne negatívne javy vonkajšieho prostredia a bližšie sa špecifikujú príležitosti, ktoré môžu pomôcť obci k dosiahnutiu cieľov a ohrozenia, ktoré naopak môžu

dosiahnutie cieľov skomplikovať. Vonkajšie prostredie predstavuje tie oblasti, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, ale obec ich nedokáže nijako ovplyvniť svojou činnosťou.

Obec katastrálne susedí s obcami Dobroslava, Hunkovce, Krajné Čierne, Šemetkovce, Vagrinec, Nová Polianka, Kapišová a s mestom Svidník.

Potenciál územia, v ktorom sa nachádza obec Ladomirová, je výhodný z hľadiska cestovného ruchu. Možnosti rekreačného využitia ponúka krajinný priestor vrchu Popovec.

2.3 Kľúčové trendy vývoja, ak by sa stratégia PHRSR neimplementovala

PHRSR obce Ladomirová definuje problémy, ktoré v rôznej miere intenzity a aktuálnosti reflektujú potreby obyvateľov obce Ladomirová, ako obce s rázovitým prírodným, kultúrnym i historickým zázemím a obce s perspektívou pre rozširovanie novej výstavby. V prípade, ak by sa táto stratégia neimplementovala, rozvoj kvality života v obci, ako sídla aj ako komunity, by stagnoval, existujúce zdroje by boli vyčerpané v krátkom čase, prípadne by ich využívanie bolo na hranici toho, čo dokážu ešte ponúknuť v potrebnej kvalite a rozsahu. Uvedené sa týka technickej i sociálnej infraštruktúry, služieb a kvality vzdelávania, ale taktiež životného prostredia – keďže by sa neimplementovali opatrenia na jeho ochranu.

2.3 Strom problémov

Oblasť ľudských zdrojov	Oblasť technickej infraštruktúry	Environmentálna oblasť
1. Absencia poskytovania celoročných pobytových sociálnych služieb pre seniorov /prípadne zdravotne znevýhodnených/ pobytového charakteru	1. Nedostatočná bezpečnosť chodcov a účastníkov cestnej premávky	1. Nedostatočná ochrana vôd na území obce
2. Chýbajúci systém dobrovoľníctva v jednotlivých oblastiach života obce	2. Nedostatočná bezpečnosť a kvalita služieb poskytovaných vo verejných budovách	2. Nedostatočná prevádzková kapacita obce pre činnosti súvisiace s nakladaním s odpadmi obci a verejných priestranstvách v obci
3. Nedostatočná podpora zamestnanosti ťažko zamestnateľných a zdravotne znevýhodnených obyvateľov obce	3. Nedostatočná vybavenosť obce v oblasti športu a voľnočasových aktivít	3. Nedostatočné využitie funkcií zelene (okrem estetickéj a produkčnej)
4. Chýbajúce športové podujatia pre podporu komunitného života v obci	4. Nedostatočná bezpečnosť obyvateľov obce a ich majetku pri miestnom potoku	4. Nedostatočne využitý potenciál obce pre rozvoj turizmu a cestovného ruchu
5. Nedostatočná úroveň podmienok pre rozvoj športu	5. Nevyhovujúci stav majetkovo-právnych vzťahov obce	
6. Chýbajúca ponuka neformálneho vzdelávania v obci	6. Nedostatočná bezpečnosť detí a žiakov	
7. Nedostatočné personálne zabezpečenie oblasti rozvoja kultúry	7. Zlý stav komunikácií vedúcich do obce aj z obce	

8. Chýbajúca ponuka kultúrneho podujatia pre publikum mladého diváka a publikum duchovnej piesne		
9. Klesajúci záujem žien a mládeže o šport		

Obec Ladomirová sa nachádza v Prešovskom kraji. Prešovský kraj je charakterizovaný ako priemyselno-poľnohospodársky región s významným zastúpením služieb. Z hľadiska štruktúry priemyslu patria k najvýznamnejším priemyselným odvetviam potravinársky, chemický, strojársky, odevný, textilný, drevospracujúci, elektrotechnický a farmaceutický priemysel. Ťažký priemysel naopak v kraji nemá zastúpenie.

Prešovský kraj disponuje rozsiahlym prírodným, kultúrnym a spoločenským potenciálom pre využitie v cestovnom ruchu. Miera jeho využívania pre cestovný ruch je významne rozdielna v jednotlivých častiach kraja a súčasne dochádza k postupnému zániku niektorých atraktivít (hlavne kultúrnych a prírodných pamiatok) z rôznych dôvodov (prírodné katastrofy, iné hospodárske záujmy, chátranie objektov, vandalizmus a i.). Potenciál rozvoja cestovného ruchu v Prešovskom kraji je významným faktorom rozvoja kraja.

Je potrebné vnímať aj negatíva Prešovského kraja, v ktorom sa obec Ladomirová nachádza. Prešovský kraj má dlhodobo najnižšiu úroveň makroukazovateľov, ako sú hrubý domáci produkt v bežných cenách na obyvateľa a hrubá pridaná hodnota na jedného obyvateľa zo všetkých samosprávnych krajov na Slovensku. Nie je vybudované diaľničné prepojenie kraja s inými regiónmi. Prepojenie kraja s hlavným mestom SR Bratislava je preťažené a nekvalitné, o čom svedčí aj vysoký počet dopravných nehôd. Nevyhovujúce je aj severo-južné prepojenie Prešovského kraja smerom na hranicu s Poľskou republikou a Maďarskou republikou. Nedostatočne rozvinutá štruktúra ciest je príčinou zhoršenia rozvojových možností v kraji.

2.4 Výstupy SWOT analýz

SWOT analýza dokáže výstižne a objektívne charakterizovať slabé a silné stránky obce, príležitosti aj ohrozenia. Silné stránky obce majú pozitívny vplyv na rozvoj obce, zahŕňajú v sebe rôzne konkurenčné výhody pre rozvoj v danom území. Slabé stránky majú nepriaznivý vplyv na rozvoj obce v danom regióne. Príležitosti sú pozitívne vplyvy v danom území a ohrozenia zasa negatívne.

OBLASŤ ĽUDSKÝCH ZDROJOV **Oblasť zdravotníctva a sociálnych vecí**

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<p>PLÁNOVANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vypracovaný PHRSR obce Ladomirová <p>ZDRAVOTNÍCTVO</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dostupnosť zdravotnej a sociálnej starostlivosti (Ladomirová, Svidník, Prešov) • Dostupnosť prístrojového a technického vybavenia (napr. AED defibrilátor) <p>SOCIÁLNE SLUŽBY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obec poskytuje základné sociálne poradenstvo • Využívanie opatrení aktívnej politiky trhu práce (aktivačné) pre nezamestnaných • Obec vykonáva inštitút osobitného príjemcu pre poberateľov dávok v hmotnej núdzi • v Obci je poskytovaná ambulatná forma sociálne služby súkromným poskytovateľom <p>KOMUNITNÝ ŽIVOT, SLUŽBY A ZÁZEMIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kultúrne a spoločenské podujatia, • v Obci je zriadené komunitné centrum v správe súkromného zriaďovateľa, • Telocvičňa v budove školy. <p>DEMOGRAFIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Migračný a prirodzený prírastok obyvateľstva, • Silné zastúpenie ľudí v produktívnom veku, • Flexibilita a mobilita obyvateľov dochádzať 	<p>PLÁNOVANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Absencia Územného plánu obce Ladomirová <p>SOCIÁLNA OBLASŤ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chýbajúce pobytové zariadenie sociálnych služieb pre seniorov a ZŤP v obci • Nevyužívanie možností dobrovoľníckej služby/ absolventskej praxe pre prácu v sociálnej oblasti • Nefungujúca dobrovoľnícka činnosť rodičov a detí • Slabá dobrovoľnícka činnosť obyvateľov obce • Nízke príjmy seniorov - slabá schopnosť platiť za poskytovanie sociálnych služieb • Chýbajúci sociálny/ obecný podnik, chránená dielňa, chránené miesto • Obmedzený rozpočet obce pre vyplatenie jednorazových príspevkov obce • Nedostatok finančných prostriedkov na rozšírenie a vykonávanie sociálnych služieb • Nízky príjem občanov v hmotnej núdzi • Nedostatok pracovných príležitostí v okolí • Nedostatočné vedomosti o ochoreniach a úrazoch seniorov <p>KOMUNITNÉ ZÁZEMIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dve predajne potravín, pošta • Chýbajúci obecný park s ihriskovou súčasťou pre mamičky s deťmi a ostatnými športoviskami

<p>za prácou</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Chýbajúce podmienky a zázemie pre voľnočasové aktivity mládeže, • Nedostatočná ponuka a dostupnosť športovísk (cyklochodník) • Nedostatočná bezbariérovosť sociálneho prostredia komunity a jeho prvkov (obecný úrad) <p>Nefungujúce služby pre cieľovú skupinu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Polícia v obci <p>BEZPEČNOSŤ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slabé pokrytie kamerového systému v obci
<p>Príležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legislatívna i finančná podpora nových foriem sociálnych služieb pre jednotlivé cieľové skupiny 	<p>Ohrozenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legislatívne zmeny – zák.o soc.službách • Demografická krivka (starnutie) – odliv mladých z regiónu • Epidémie v dôsledky zmeny klímy – prinášajúce nové ohrozenia • Rozpad spoločenských, komunitných, rodinných vzťahov

Oblasť vzdelávania

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<p>VYBAVENIE / PRIESTORY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Materská škola • Základná škola • Futbalové ihrisko 	<p>PROSTREDIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Absencia Obecnej knižnice • Absencia detského ihriska • Absencia Multifunkčného ihriska • Absencia Workoutového ihriska • Absencia Outdoorového ihriska
<p>Príležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Získanie finančných prostriedkov z rôznych fondov, dotácií, ŠR 	<p>Ohrozenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Demografická krivka

Oblasť kultúry, kultúrneho dedičstva a spoločenského života

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<p>KULTÚRNE SPOLKY / EUDSKÝ POTENCIÁL</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozemkové spoločenstvo lesov DIL Ladomirová, • Urbárska spoločnosť ŠČOB, pozemkové spoločenstvo Ladomirová, 	<p>KULTÚRNE VÝSTUPY – PODUJATIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chýbajúce inovatívne kultúrne aktivity v obci • Chýbajúce kultúrne podujatia pre mladého diváka • Chýba kultúrny záber pre publikum

<ul style="list-style-type: none"> • Spoločnosť Spolumajitelia súkromných lesov Volšinec. <p>KULTÚRNE VÝSTUPY - PODUJATIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Historické dedičstvo- Gréckokatolícky chrám sv. Michala archanjela (1742), Pravoslávny chrám sv. Michala archanjela (1924), Chrám Božieho milosrdenstva, (2014), Židovský cintorín, Vojnový cintorí • www.ladomirova.sk, • Novoročná zábava, Deň matiek, Vatra, Mikulaš. <p>PODMIENKY:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Existencia kultúrneho domu 	<p>duchovnej a cirkevnej piesne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedenie obecnej kroniky <p>PODMIENKY:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatočne technicky vybavený kultúrny dom • Chýbajúci náučný chodník • Nedostatočná prezentácia a rozvoj tradičných remesiel • Nevyužíte autobusové zastávky pre propagáciu obce (bannery) • Chýbajúci informačný vstup do obce: propagácia • Absencia kultúrneho a turistického centra • Chýbajúci prírodný amfiteáter.
<p>Príležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Získanie finančných prostriedkov z rôznych fondov, dotácií, ŠR • podpora vzniku nových pracovných miest v cestovnom ruchu - využitie prírodného a turistického potenciálu obce - využitie historického potenciálu obce 	<p>Hrozby -</p>

Oblasť športu

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<p>ŠPORTOVÉ PODMIENKY</p> <p>Futbalové ihrisko</p>	<p>ŠPORTOVÉ SPOLKY / ŠPORTOVCI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chýba ponuka pre všetky generácie v rámci rekreačného športu <p>ŠPORTOVÉ PODMIENKY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chýbajúce športoviská /multifunkčné ihrisko ihrisko, detské ihrisko, workoutové ihrisko, outdoorové ihrisko. <p>ŠPORTOVISKÁ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chýbajúca viacúčelová hala • Chýbajúce voľnočasové doplnkové športové vybavenie (detské zázemie - preliezky, tréningová plocha za brámkami...) (skate / trail park) • Chýbajúce cykloturistické chodníky a prepojenie s okolitými obcami • Chýbajúca turistická infraštruktúra: oddychová zóna (s občerstvením), smerovníky v obci, náučný chodník • Chýbajúce netradičné športy a športoviská - chýbajúci skate park /trailová dráha/ bike

	<p>cross, cestný beh, orientačný beh</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chýbajúce nenáročné športové plochy na periférii obce (voľnočasové aktivity) – majetkové pomery (analýza počtu mladých rodín a detí) • Chýbajúce dopravné ihrisko, outdoorové ihrisko
<p>Príležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytváranie partnerstiev susedných obcí k budovaniu cykloturistických chodníkov 	<p>Ohrozenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zlé poveternostné podmienky pre rozvoj zimných športov

Oblasť technickej infraštruktúry

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<p>BUDOVI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Existujúca budova ZŠ a MŠ, Kultúrny dom, Dom smútku <p>KANALIZÁCIA a ČOV</p> <ul style="list-style-type: none"> • existencia kanalizácie v obci <p>ROZHLAS, TELEFÓN, INTERNET, OSVETLENIE,</p> <ul style="list-style-type: none"> • 100 % pokrytie obecným rozhlasom, • 100 % pokrytie pevnou telekomunikačnou sieťou, • 100 % pokrytie mobilnej telekomunikačnej siete, • 100 % pokrytie internetovými sieťami, • Dobrá úroveň elektrosietí, • Čiastočné vybudovanie optického kábla <p>PLYNOFIKÁCIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • existencia dodávky plynu v obci <p>BYTOVÁ ZÁSTAVBA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvinutá individuálna bytová výstavba <p>VODOVOD</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vybudovaný vodovod v celom zastavanom území obce 	<p>ÚZEMNÝ PLÁN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potreba spracovania územného plánu obce <p>KANALIZÁCIA a ČOV</p> <p>Potreba dobudovania kanalizácie v časti obce</p> <p>MIESTNE KOMUNIKÁCIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zlý technický stav miestnych komunikácií v niektorých častiach obce • Chýbajúci chodník v obci <p>POZEMKY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nevysporiadané pozemky pod cestami <p>BUDOVI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potreba rekonštrukcie všetkých budov vo vlastníctve obce <p>ROZHLAS, INTERNET, OSVETLENIE, KAMEROVÝ SYSTÉM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zlý technický stav verejného osvetlenia • Chýbajúci komplexný kamerový systém v obci <p>ŠPORTOVISKÁ a VOĽNOČASOVÉ ZÓNY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chýbajúce športoviská, detské ihrisko, multifunkčné ihrisko, outdoorové ihrisko, workoutové ihrisko <p>PROTIPOVODŇOVÉ OPATRENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chýbajúce udržiavacie práce na protipovodňových opatreniach na okolitých prítokoch.

	<p>CYKLODOPRAVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Absencia cyklochodníkov <p>TURISTICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Absencia Turisticko-informačného centra v obci • Chýbajúce turistické značenie v obci • Chýbajúce smerovníky v obci • Chýbajúca turistická infraštruktúra: oddychová zóna (s občerstvením) • fotovoltická nabíjačka pre elektrobicykle
<p>PRÍLEŽITOSTI</p> <p>Podpora investícií z externých zdrojov Inovácie (finančne dostupné) v oblasti TI</p>	<p>OHROZENIA</p> <p>Zmena klimatických podmienok spolu s dôsledkami na stave TI Prírodné katastrofy (povodne)</p>

Environmentálna oblasť

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<p>VODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vodný tok tečúci cez obec- Ladomírka • Vybudovaná kanalizačná sieť v obci <p>INFRAŠTRUKTÚRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • verejná kanalizácia, vodovod <p>AKTÉRI V OBLASTI ŽP</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stavebný úrad s kompetenciami pre oblasť ŽP, stavebného poriadku a dopravy <p>ODPAD</p> <ul style="list-style-type: none"> • oficiálne obecné kompostovisko s vybavením – technológiou (pozemok, domáce kompostovanie, komunitné kompostovanie) • Fungujúci systém separovaného zberu - vrecového (zmiešané plasty, PET fľaše, papier, sklo, tetrapaky, elektroodpad, nebezpečný odpad) • 100% kompostovanie domácností v obci (kompostovacie nádoby v každej domácnosti) • Obec zabezpečuje vývoz veľkokapacitných kontajnerov 	<p>VODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neupravené koryto miestneho potoka-Ladomírka • Chýbajúca realizácia protipovodňových opatrení (úprava koryta, hrádzka, úprava brehových násypov na miestnom potoku-Ladomírka) <p>ODPADY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chýba oficiálne obecné kompostovisko s vybavením – technológiou (pozemok, domáce kompostovanie, komunitné kompostovanie) • Chýba zberný dvor • Sezónne spaľovanie bioodpadu (občasné spaľovanie odpadu v rámci vykurovania) • Opakujúce sa začínajúce malé čierne skládky <p>OVZDUŠIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zvyšujúci sa počet domácností vykurovaných tuhým palivom • Chýbajúce protihlukové opatrenia, proti výparom / zápachom – výsadba zelených pásov <p>DOPRAVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nárast individuálnej dopravy,

	<ul style="list-style-type: none"> • Hlavný ťah na Poľsko • Parkovanie na zelených plochách a obecných komunikáciách • Chýbajúci cyklochodník mimo obce • Chýbajúca infraštruktúra pre cyklistov
<p>Príležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spoločné riešenia problémových oblastí na úrovni mikroregiónu (RIUS, UMR) • Dôkladne vykonávané kompetencie subjektov verejnej a štátnej správy na úseku ŽP 	<p>Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legislatíva zaťažujúca obce • Legislatíva benevolentná voči znečisťovateľom ŽP • Prírodné katastrofy (povodne) • Zmena klimatických podmienok spolu s dôsledkami

Oblasť turizmu a cestovného ruchu

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<p>LOKALITA, PROSTREDIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobré prírodné dispozície pre návštevnosť obce • Prírodný a kultúrno-historický potenciál obce (Židosvský cintorín, Vojnový cintorín, 2 križe v chotári, • Dobrá poloha obce • Dobrá dopravná dostupnosť (cestná) • Kvalita životného prostredia • Vhodné turistické podmienky • Podmienky pre poľovníctvo 	<ul style="list-style-type: none"> • Neexistencia mikroinfraštruktúry k rozvoju CR (detské ihrisko, náučný chodník) • Nerozvinutá agroturistika (predaj z dvora, trhovisko,...) • Chýbajúce možnosti stravovania • Chýba sieť služieb cestovného ruchu
<p>Príležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpora investícií z externých zdrojov EŠIF, ministerstiev • rozšírenie ponuky pre cestovný ruch • rozšírenie ponuky ubytovacích a reštauračných zariadení • výstavba regulácie potoka • rozšírenie cezhraničnej spolupráce • výstavba multifunkčného ihriska • rekonštrukcia kultúrneho domu, oprava pódia, zateplenie 	<p>Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slabý záujem turistov o turistiku v tomto regióne • Nedostatok finančných prostriedkov na údržbu športovísk a rekreačných objektov • náročné získavanie finančných zdrojov a podpôr • nízka kvalita poskytovaných služieb • zhoršujúci sa stav životného prostredia všeobecne

3. Rozvojová stratégia obce

Presun kompetencií na nižšie samosprávne celky v rámci reformy verejnej správy na základe Zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky, vo svojom článku I § 2 definuje prechod určitých kompetencií do pôsobností obce. Na úseku regionálneho rozvoja prešli do pôsobnosti obcí nasledujúce kompetencie:

- Vykonávanie stratégie regionálneho rozvoja,
- Vypracúvanie programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja,
- Koordinovanie spolupráce právnických osôb pri vypracúvaní programov rozvoja obcí.

Na zákon č. 416/2001 Z. z. nadväzuje zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorý stanovuje základnú štruktúru Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce. Ten pozostáva z analýzy hospodárskeho a sociálneho prostredia obce, ustanovenia základných smerov jej rozvoja v podobe priorít, opatrení a projektových zámerov. Je to strednodobý rozvojový dokument obce, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňujúci ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

Regionálna politika predstavuje aktívne ovplyvňovanie a koordináciu hospodárskych procesov v územných častiach štátu alebo väčšieho ekonomického priestoru. Snaží sa o ovplyvňovanie rozvoja veľkých územných celkov danej krajiny. Jej účastníkmi sú: štát a jeho orgány, ministerstvá a samosprávy územných celkov. V rámci regiónov vykonávajú vlastnú politiku rozvoja územia obce, ktoré pri tom využívajú princípy územného regionálneho marketingu.

V podmienkach malých obcí, ktorým chýbajú investície a hospodárstvo je rozvinuté na nízkej úrovni, sú tieto kompetencie jednou z možností, ako naštartovať trvalo udržateľný rozvoj a využitie miestnych (historických, kultúrnych a prírodných) zdrojov rozvoja na posilnenie a rozvoj hospodárstva, sociálnej a kultúrnej základne, na vznik nových podnikateľských aktivít a pracovných príležitostí, čím sa dosiahnu vyššie príjmy, na základe čoho sa zlepší kvalita života obyvateľstva.

Plán hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ladomirová je programový dokument vypracovaný na obdobie siedmich rokov, v ktorom sú jasne vymedzené hlavné problémy, ktoré sú pre hospodársky a sociálny rozvoj územia spoločné a vytýčenie opatrení, prispeje k riešeniu týchto problémov.

Cieľom Plánu bolo sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a je v súlade so strategickými cieľmi a prioritami štátu, vyššieho územného celku, záujmami ochrany prírodného, historického a kultúrneho dedičstva. Je v súlade aj s princípmi vytvoriť atraktívnu a bezpečnú obec s dobrým životným prostredím. Jeho poslaním je zabezpečiť kontinuitu rozvoja obce bez ohľadu na politickú príslušnosť štatutárneho zástupcu obce a obecného zastupiteľstva.

Plán je otvorený dokument, ktorý by sa mal pravidelne písomne dopĺňať a aktualizovať, podľa vopred stanovených pravidiel, potrieb obyvateľov obce, jeho návštevníkov a potenciálnych investorov, s cieľom v maximálnej možnej miere zvýšiť životnú úroveň obyvateľov obce a uspokojiť ich potreby a požiadavky.

Rozvojová stratégia je vypracovaná v súlade s prioritami Pozičného dokumentu Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2021 – 2027. Pozičný dokument predkladá pohľad Európskej komisie na identifikáciu hlavných rozvojových potrieb a výber tematických priorít, ktoré by mali byť financované v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR a vytvára základ pre proces negociácií s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2021 - 2027, ako hlavného programového dokumentu na nové programové obdobie. Podľa analýzy Európskej komisie sa Slovensku v súčasnosti ekonomike darí, ale zaostáva v oblastiach, ktoré sú kľúčové pre budúci rast a to najmä – kvalita verejnej správy, vzdelávanie, veda, výskum, inovácie, vyrovnávanie regionálnych rozdielov a kvalita životného prostredia. Ďalšími dôležitými výzvami zostávajú: starnutie populácie, automatizácia, robotizácia a digitalizácia.

Dôležitým prvkom reformy politiky súdržnosti EÚ je koncentrácia zdrojov z budúcich fondov EÚ na obmedzené množstvo priorít s jasnými výsledkami. Fondy EÚ je potrebné nasmerovať na financovanie priorít s najväčším potenciálom rastu, viac využívať návratné finančné zdroje a národné financovanie. Z pohľadu Európskej komisie je najúčelnejšie využiť fondy Spoločného strategického rámca EÚ na podporu týchto oblastí.

V partnerskej dohode Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 sa uvádza:

V partnerskom procese identifikovaný návrh prioritných oblastí podpory v rámci 5 cieľov politiky súdržnosti zameriava intervencie z fondov politiky súdržnosti nasledovne:

1. Inteligentnejšia a konkurencieschopnejšia Európa – rozvoj a zlepšovanie výskumných a inovačných kapacít a využívanie pokročilých technológií; využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády; posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä MSP, vrátane produktívnych investícií; rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ.

2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa – energetická efektívnosť a zníženie emisií skleníkových plynov; podpora energie z obnoviteľných zdrojov energie; rozvoj inteligentných energetických systémov a sietí; adaptácia na zmenu klímy, prevencia rizík a odolnosti voči katastrofám; zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd; prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo; zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb; zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží; zlepšenie kvality ovzdušia; podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility.

3. Prepojenejšia Európa – cestná doprava; železničná doprava; vodná doprava; a to v členení na TEN-T (európske koridory) a mimo TEN-T (národná a regionálna infraštruktúra).

4. Sociálnejšia Európa – adaptabilný a prístupný trh práce; kvalitné inkluzívne vzdelávanie; záruka pre mladých; aktívne začlenenie a dostupné služby; potravinová a materiálna deprivácia; sociálne inovácie a experimenty.

5. Európa bližšie k občanom – budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov; kvalitnejšie verejné politiky a otvorené vládnutie; prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov; regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas; zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch.

Obec Ladomirová sa s týmito prioritami zhoduje, pretože aj obec v programovom období 2026 – 2032 plánuje realizovať projekty, ktoré napĺňajú spomínané priority.

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	• Podpora opatrení na rozšírenie výskumných

	<p>a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji • Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry pre výskum a vývoj • Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády • Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť, • Modernizácia poskytovania verejných služieb, • Podpora budovania inteligentných regiónov a miest, • Podpora digitálnej pripojiteľnosti, <p>Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpora malého a stredného podnikania, • Internacionalizácia malého a stredného podnikania, • Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručnosti pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – Ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ, • Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh, • Digitálne a podnikateľské zručnosti
--	---

<p>Ekologickejšia nízkouhlíková Európa</p>	<p>Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov, Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov, Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e, Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám, Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd, Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo,</p>
---	---

	<p>Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych zát'aží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, • podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh
Prepojenejšia Európa	<p>Cestná doprava</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobudovanie diaľničných spojení TEN-T • Výstavba rýchlostných ciest • Modernizácia a výstavba ciest I. triedy vrátane modernizácie mostov • Zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti <p>Železničná doprava</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernizácia železničnej infraštruktúry zaradenej do siete TENT a železničných uzlov • Podpora regionálnej železničnej dopravy <p>Vodná doprava</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernizácia infraštruktúry vodnej dopravy zaradenej do TEN-T • Pomoc prevádzkovateľom plavidiel vnútrozemskej plavby pri zavádzaní technológií ekologizácie plavidiel
Sociálnejšia Európa	<ul style="list-style-type: none"> • Adaptabilný a prístupný trh práce • Kvalitné inkluzívne vzdelanie • Záruka pre mladých • Aktívne začlenenie a dostupné služby • Potravinová a materiálna deprivácia • Sociálne inovácie a experimenty
Európa bližšie k občanom	<ul style="list-style-type: none"> • Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov • Prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov • Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas • Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	<p>Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a</p>

	environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
--	---

Vzťah k iným strategickým dokumentom

Partnerská dohoda SR spolu s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ladomirová na roky 2026 – 2032 súvisí najmä s nasledujúcimi strategickými dokumentmi na medzinárodnej a národnej úrovni:

Medzinárodná úroveň

- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
- Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene o zmene klímy (1997)
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj

Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027

- Európska zelená dohoda, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ
- Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050
- Energetický plán do roku 2050
- Horizont Európa (2021 – 2027)
- LIFE (oblasť ochrany biodiverzity, prechodu na obehové hospodárstvo, adaptácie na zmenu klímy a podpory obnoviteľných zdrojov energie)
- Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie)

Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania

- Európsky pilier sociálnych práv Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030
- Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike
- Národná stratégia cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020
- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020

- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja
- Koncepcia ochrany prírody a krajiny do roku 2030
- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky
- Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030

PHRSR obce je vypracovaný v súlade s platnými dokumentmi:

- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30, ktorá má za cieľ integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť regiónov pri súčasnom zvyšovaní kvality života ich obyvateľov a pri rešpektovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja;
- Stratégiou rozvoja cestovného ruchu do roku 2020, ktorá má za cieľ zvyšovať konkurencieschopnosť cestovného ruchu pri lepšom využívaní potenciálu, so zámerom vyrovnávania regionálnych disparít a tvorby nových pracovných príležitostí;
- Programom Zdravie 2020, ktorý má za cieľ výrazne zlepšiť zdravie obyvateľov, znížiť nerovnosti v oblasti zdravia, posilniť verejné zdravie a podporiť dialóg o zdraví naprieč ostatnými rezortmi;
- Stratégia Európa 2020, ktorej prioritou je dosiahnutie rastu, ktorý je: inteligentný – prostredníctvom efektívnejšieho investovania do vzdelávania, výskumu a inovácií; udržateľný – vďaka prechodu na nízko uhlíkové hospodárstvo a zameraniu sa na konkurencieschopné odvetvia priemyslu a inkluzívny – s veľkým dôrazom na tvorbu pracovných miest a zmiernenie chudoby;

Globálny cieľ a špecifické ciele Plánu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ladomirová na roky 2026- 2032 konkrétne napĺňajú celkový cieľ regionálneho rozvoja tým, že vytvorením tohto významného strategického dokumentu sa na miestnej úrovni vytvoria podmienky pre implementáciu projektov na zvýšenie vybavenosti územia zariadeniami občianskej infraštruktúry s ohľadom na zabezpečenie ich dostupnosti a kvality poskytovaných služieb. Projektové zámery realizované v súlade s PHRSR obce sú orientované na tvorbu strategických, politických, infraštruktúrnych a trhových podmienok, ktoré podporia úspešnosť a efektívnosť investícií malých a stredných podnikateľov a zvýšia konkurenčnú schopnosť obce.

PHRSR obce Ladomirová je základným nástrojom obce, ktorý určuje smer jej napredovania, pre plnenie strednodobých a dlhodobých cieľov, ktoré umožnia vytvárať spoločný produkt, poskytujúci kvalitné podmienky pre život všetkých jej občanov a návštevníkov pri rešpektovaní Územného plánu obce.

Tento strategicky významný dokument, ktorý je zameraný na reálne potreby a možnosti obce, posilní regionálny rozvoj tým, že stanovil postupy podporujúce miestne iniciatívy. Zároveň pomôže zvýšiť absorpčnú kapacitu regiónu (t.j. schopnosť čerpať prostriedky z fondov Európskej únie) pomocou podpory aktivít regionálnych a lokálnych rozvojových organizácií a cestou podpory prípravy strategicky významných projektov, ktoré budú pripravené na implementáciu.

4. Implementačná stratégia

4.1. Opatrenia a aktivity

Priorita č. 1: Podpora hospodárskeho rastu obce

V rámci Priority č.1 budú podporované dve opatrenia:

Opatrenie 1.1: Podpora rozvoja malého a stredného podnikania

Opatrenie 1.2: Budovanie a rekonštrukcia infraštruktúry cestovného ruchu

Pre realizáciu danej priority je potrebná finančná podpora. Výsledkom podpory by malo byť vytvorenie nových pracovných miest a rozvoj vidieckeho cestovného ruchu v obci a nárast zachovania kultúrneho dedičstva.

Opatrenie 1.1: Podpora rozvoja malého a stredného podnikania

Cieľom opatrenia je vytvoriť v obci podmienky pre ďalší rozvoj malých a stredných podnikateľov, čo priamo ovplyvní zvýšenie zamestnanosti v obci.

Príjemcami pomoci budú malí a strední podnikatelia, živnostníci a občania obce, pre ktorých sa na základe vytvorených nových prevádzok vytvorí nové pracovné príležitosti. Realizačným orgánom aktivít Opatrenia 1.1 budú súkromní podnikatelia.

Aktivity:

- podpora budovania malých prevádzok, obchodných priestorov

Odporúčané projektové zámery:

• **Poskytovanie priestoru – nárast obchodných priestorov v obci**

Opatrenie 1.2: Budovanie a rekonštrukcia infraštruktúry cestovného ruchu.

Cieľom opatrenia je zabezpečiť rozvoj podnikania v oblasti cestovného ruchu v súlade s Územným plánom obce, čo nepriamo ovplyvní zvýšenie zamestnanosti v oblasti služieb.

Príjemcom pomoci bude obec, ktorá svojimi aktivitami, pri využití prírodného a kultúrneho potenciálu obce, vytvorí podmienky pre rozvoj cestovného ruchu, na základe čoho sa zlepšia služby poskytované návštevníkom obce a vytvoria sa nové pracovné príležitosti v oblasti služieb v cestovnom ruchu. Realizačným orgánom aktivít Opatrenia 1.2 bude obec.

Aktivity:

- rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu

Odporúčané projektové zámery:

- **Zrekonštruované verejné priestranstvá, úprava zelene v rôznych častiach obce na relaxačné zóny** doplnená o prvky drobnej architektúry dotvorí celkový ráz obce a zvýši jej atraktivnosť.
- **Vybudovanie cyklistickej cesty** - zámer predpokladá vybudovanie cyklistickej trasy, čo podporí rozvoj športových aktivít pre obyvateľov obce všetkých vekových kategórií.
- **Vytvorenie turisticky zaujímavých objektov a budov v obci** – rekonštrukcia starého opusteného domu (reštaurácia s ubytovaním)
- **Výstavba a rekonštrukcia turistických chodníkov**, cyklochodníkov, náučných chodníkov, bežeckých tratí
- **Výstavba a rekonštrukcia oddychových miest** s prístreškami, drobná architektúra, studničky, odpočívadlá
- **Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia ubytovacích zariadení** od 5 do 30 lôžok
- **Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia reštauračných zariadení a stravovacích zariadení**
- **Výstavba, dostavba, rekonštrukcia a modernizácia rekreačných, športových a relaxačných zariadení, centier a zón** (bazény, sauna, fitness, masáže a pod.)
- **Výstavba, dostavba, rekonštrukcia a modernizácia zariadení doplnkových služieb** (zábava, požičovne, suveníry, krajčírstvo, čistiareň, obchody a pod.)
- **Vytváranie podmienok na poskytovanie vzdelávania vytvorenie kongresových priestorov**

- **Spolupráca zariadení cestovného ruchu v obci** (tvorba produktov CR)
- **Spolupráca zariadení cestovného ruchu v okolitých obciach**

Priorita č. 2: Rozvoj a obnova obce

V rámci Priority č. 2 budú podporované štyri opatrenia:

Opatrenie 2.1: Rozvoj lokálnej infraštruktúry

Opatrenie 2.2: Rozvoj sociálnej infraštruktúry

Opatrenie 2.3: Rozvoj kultúrnej infraštruktúry

Opatrenie 2.4: Rozvoj športovej infraštruktúry

Pre realizáciu opatrení danej priority je potrebná finančná podpora približne vo výške 9 000 000 Eur. Výsledkom podpory by malo byť zlepšenie stavu obecného majetku a miestnej infraštruktúry. Obec predpokladá niektoré zámery z tejto priority financovať v programovacom období 2026 - 2032 z Integrovaného regionálneho operačného programu a v rámci cezhraničnej spolupráce. V rámci sociálnej infraštruktúry sa bude obec uchádzať o získanie nenávratného finančného príspevku z Operačného programu Ľudské zdroje, zamestnanosť a inklúzia. Menšie investičné aktivity obec plánuje realizovať cez dotácie z ministerstiev a Prešovského samosprávneho kraja.

Opatrenie 2.1: Rozvoj lokálnej infraštruktúry

Cieľom opatrenia je prostredníctvom rozvoja lokálnej infraštruktúry zvýšiť príťažlivosť obce pre jej obyvateľov a návštevníkov, čím sa zlepšia životné podmienky a zvýši sa kvalita života obyvateľov v obci.

Príjemcom pomoci bude obec, ktorá realizáciou opatrenia prispeje k zlepšeniu stavu miestnej infraštruktúry. Realizačným orgánom aktivít Opatrenia 2.1 bude obec a súkromní investori.

Aktivity:

- Rekonštrukcia a budovanie technickej infraštruktúry v obci

Odporúčané projektové zámery:

- **Rekonštrukcia Domu smútku**
- **Vybudovanie turistického a informačného centra**
- **Rekonštrukcia kultúrneho domu**
- **Zabezpečenie programového vybavenia obecného úradu**
- **Umiestnenie fotopascí na problematikké územie**
- **Dobudovanie kamerového systému** - jeho rozšírenie na ochranu majetku obce, obec plánuje realizovať s podporou finančných prostriedkov z dotácií v oblasti prevencie kriminality.

- **Rekonštrukcia a dobudovanie miestnych komunikácií** – postupnou rekonštrukciou jednotlivých miestnych komunikácií v obci sa zlepši celkový vzhľad obce a zníži sa negatívny vplyv dopravy na životné prostredie.
- **Dobudovanie chýbajúcich chodníkov** - v obci sa zlepši celkový vzhľad obce a zvýši sa bezpečnosť chodcov.

Opatrenie 2.2: Rozvoj sociálnej infraštruktúry

Cieľom opatrenia je cez rozvoj sociálnej infraštruktúry poskytnúť seniorom v obci kvalitné služby v období, keď sú odkázaní na pomoc druhých. Podpora mladých rodín výstavbou nových rodinných domov a nájomných bytov.

Príjemcom pomoci bude obec, ktorá realizáciou opatrenia prispeje k zlepšeniu stavu obecného majetku v oblasti sociálnej infraštruktúry, čo vytvorí podmienky pre zabezpečenie pomoci odkázaným občanom. Realizačným orgánom aktivít Opatrenia 2.2 bude obec.

Aktivity:

- Vytváranie podmienok pre výstavbu rodinných domov

Odporúčané projektové zámery:

- **Inžinierske siete pre výstavbu nových rodinných domov**
- **Zvyšovanie kapacity komunitných sociálnych služieb**
- **Rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb**
- **Zriadenie nových alebo rekonštrukcia a modernizácia existujúcich zariadení** pre poskytovanie komunitných sociálnych služieb vrátane materiálno-technického vybavenia
- **Služby pre seniorov, pohybovo znevýhodnených a občanom odkázaným na pomoc** (rozvoz stravy, sociálne poradenstvo a pod.)
- **Organizácia akcií a aktivít, zapájanie a podpora seniorov a osamelých obyvateľov**
- **Podpora seniorských organizácií a spoluprác**

Opatrenie 2.3: Rozvoj kultúrnej infraštruktúry

Cieľom opatrenia je cez rozvoj kultúrnej infraštruktúry zabezpečiť zachovanie ľudových tradícií, remesiel a kultúrneho dedičstva.

Príjemcom pomoci bude obec, ktorá realizáciou opatrenia prispeje k zlepšeniu stavu obecného majetku v oblasti kultúrnej infraštruktúry, čo umožní rozvoj kultúry v rôznych umeleckých smeroch v obci. Realizačným orgánom aktivít Opatrenia 2.3 bude obec.

Aktivity:

- rozvoj kultúrnej infraštruktúry rekonštrukciou kultúrnych zariadení

Odporúčané projektové zámery:

- **Rekonštrukcia a oprava kultúrnych a historických pamiatok**
- **Rekonštrukcia pamätihodností**
- **Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia a vybavenie kultúrnych zariadení**

Opatrenie 2.4: Rozvoj športovej infraštruktúry

Cieľom opatrenia je cez rozvoj športovej infraštruktúry zabezpečiť aktívne trávenie voľného času deťom a mládeži a ostatným občanom obce zabezpečiť možnosť športového vyžitia po práci.

Príjemcom pomoci bude obec, ktorá realizáciou opatrenia prispeje k zlepšeniu stavu obecného majetku v oblasti športovej infraštruktúry a vytvorí športové podmienky pre všetky vekové kategórie obyvateľov obce. Realizačným orgánom aktivít Opatrenia 2.4 bude obec.

Aktivity:

- budovanie športovej infraštruktúry - športových zariadení a ihrísk

Odporúčané projektové zámery:

- **Výstavba multifunkčného ihriska, detského ihriska, outdoorového a workoutového ihriska** – s narastajúcim počtom mladých rodín v obci je potrebné vytvárať aj priestory pre trávenie voľného času matkám s deťmi.
- **Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia a vybavenie športových zariadení** (ihriská, šatne, soc. zariadenia, posilňovne, fitness centrá, športové centrá a pod.)

Priorita č. 3: Kvalitné životné prostredie na vidieku a rozvinutá environmentálna infraštruktúra

V rámci Priority č. 3 budú podporované dve opatrenia:

Opatrenie 3.1: Ochrana, zlepšenie a obnova životného prostredia

Opatrenie 3.2: Protipovodňové opatrenia

Pre realizáciu danej priority je potrebná finančná podpora približne vo výške 3 500 000 Eur. Výsledkom podpory by malo byť zavedenie protipovodňových opatrení. Na realizáciu zámerov Opatrenia 3.1 sa bude obec snažiť získať finančné prostriedky z Európskeho fondu regionálneho rozvoja so spolufinancovaním obce. Na realizáciu zámerov Opatrenia 3.2 sa obec pokúsi získať dotáciu aj z Environmentálneho fondu.

Opatrenie 3.1: Ochrana, zlepšenie a obnova životného prostredia

Cieľom opatrenia je naplánovanými aktivitami dosiahnuť ozdravenie životného prostredia a hospodárnejšie nakladanie s odpadmi.

Príjemcom pomoci bude obec, ktorá na základe realizácie jednotlivých aktivít opatrenia zlepší životné podmienky obyvateľov obce. Realizačným orgánom aktivít Opatrenia 3.1 bude obec.

Aktivity:

· rozšírenie zložiek triedeného komunálneho odpadu a bioodpadu

Odporúčané projektové zámery:

- **Vyzývať obyvateľov prostredníctvom obecných médií na separáciu odpadu**
- **Vysádzanie a udržiavanie verejnej zelene a typických rastlín s cieľom zachovania prírodného biotopu**
- **Obnova, rekonštrukcia, úprava a budovanie verejných priestranstiev**
- **Obnova a výmena prvkov drobnej architektúry**
- **Obnova a starostlivosť o prírodné lokality**
- **Využívanie prírodných stavebných materiálov pri obecných stavbách**
- **Znižovania energetickej náročnosti verejného osvetlenia**
- **Znižovanie dopadov na životné prostredie v dôsledku znečisťovania ovzdušia**
- **Lokalizácia a odstraňovanie čiernych skládok**
- **Podpora využívania alternatívnych zdrojov energie**
- **Monitoring a verejná kontrola životného prostredia**

Opatrenie 3.2: Protipovodňové opatrenia

Cieľom opatrenia je preventívnymi aktivitami zabrániť možným povodňami v obci.

Príjemcom pomoci bude obec, ktorá na základe realizácie jednotlivých aktivít urobí preventívne protipovodňové opatrenia, čím ochráni obyvateľov obce pred živelnými pohromami. Realizačným orgánom aktivít Opatrenia 3.2 bude obec.

Aktivity:

• realizovať činnosti súvisiace s ochranou proti povodňami, s cieľom zadržiavať vodu v krajine, v urbanizovanom prostredí (v intraviláne obce) s cieľom využívať dažďovú vodu napr. na polievanie zelene v obci a na iné účely.

Odporúčané projektové zámery:

- **Skvalitňovanie protipovodňovej ochrany**
- **Úprava obecného potoka a jeho okolia**
- **Rekonštrukcia obecných splavov vody**

Priorita č. 4: Príprava a rozvoj kvalifikovaných ľudských zdrojov

V rámci Priority č. 4 budú podporované dve opatrenia:

Opatrenie 4.1: Podpora celoživotného vzdelávania

Opatrenie 4.2: Budovanie informačnej spoločnosti

Pre realizáciu danej priority je potrebná finančná podpora približne vo výške 350 tis. eur. Na realizáciu zámerov sa bude obec snažiť získať finančné prostriedky na Opatrenie 4.1 z Európskeho sociálneho fondu so spolufinancovaním obce a na Opatrenie 4.2 z dotácií ministerstva školstva alebo financií.

Opatrenie 4.1: Podpora celoživotného vzdelávania

Cieľom opatrenia je v súčinnosti s príslušným úradom práce a vzdelávacími organizáciami poskytujúcimi vzdelávanie v oblasti celoživotného vzdelávania poskytnúť možnosti obyvateľom obce na rekvalifikáciu.

Príjemcami pomoci budú obyvatelia obce, ktorí si budú zlepšovať svoje vedomosti a zručnosti na základe ďalšieho vzdelávania v profesiách vyhľadávaných na súčasnom trhu práce. Realizačným orgánom aktivít Opatrenia 4.1 bude obec ako partner vzdelávacej inštitúcie alebo mimovládnej organizácie organizujúcej vzdelávacie aktivity.

Aktivity:

- podporovať zapojenie občanov obce do rôznych foriem ďalšieho vzdelávania

Odporúčané projektové zámery:

- **Vytváranie podmienok pre účasť obyvateľov obce na ďalšom vzdelávaní a rekvalifikačných kurzoch** na profesie požadované na modernom domácom a zahraničnom trhu práce.

- **Organizácia prednášok na obecných podujatiach**

Opatrenie 4.2: Budovanie informačnej spoločnosti

Cieľom opatrenia je zvýšiť počítačovú a internetovú gramotnosť.

Príjemcami pomoci budú občania obce, ktorí si zlepšia svoje vedomosti a zručnosti v oblasti informačných a komunikačných technológií. Realizačným orgánom aktivít Opatrenia 4.2 bude obec.

Aktivity:

- podporovať vzdelávanie v oblasti internetovej gramotnosti

Odporúčané projektové zámery:

- **Zlepšenie informačno-komunikačných technológií (IKT) samosprávy** – zabezpečí občanom obce lepšie elektronické služby

5. Zabezpečenie a realizácia

5.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Organizačné zabezpečenie

Vypracovaním Plánu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ladomirová plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky – princíp programovania.

Implementácia jednotlivých projektov si vyžaduje konkrétnych ľudí, ktorí budú viesť projekt od začiatku do konca. Projekty možno uskutočňovať vlastnými silami obce alebo za pomoci poradcov pre programové a finančné riadenie projektov. Práve prepojenie interných a externých nositeľov projektov urýchli proces realizácie stratégie, resp. môže prebiehať paralelne realizácia viacerých projektov naraz. Je však potrebné, aby existovala koordinačná skupina, ktorá bude dostatočne operatívna a zložená z ľudí verejného a súkromného sektora.

Obec Ladomirová má reálne skúsenosti s realizáciou investičných a neinvestičných projektov na podporu regionálneho rozvoja zo všetkých druhov finančných zdrojov. Realizácie projektov vyprofiloval v obci odborne zdatný projektový tím pracovníkov pre úspešné riadenie projektov v budúcnosti.

Finančné zabezpečenie podpory regionálneho rozvoja a zdroje financovania

Jednotlivé projektové zámery obce budú uskutočňované na základe rozhodnutí obecného zastupiteľstva a podľa finančných možností a to z vlastných zdrojov a zo zdrojov domácich a zahraničných grantov, prípadne zo sponzorských príspevkov.

Na finančné zabezpečenie podpory regionálneho rozvoja možno použiť prostriedky:

- štátneho rozpočtu,
- štátnych fondov – dotácie,
- rozpočtu samosprávneho kraja,
- rozpočtu obce – vlastné prostriedky,
- prostriedky fyzických osôb - sponzorský príspevok alebo dar,
- prostriedky iných právnických osôb - sponzorský príspevok alebo dar,
- úvery domácich bánk,
- úvery a príspevky medzinárodných organizácií.

Dôležitým doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja môžu byť prostriedky nenávratného finančného príspevku zo štrukturálnych fondov Európskej únie, Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Európskeho sociálneho fondu.

Možnosť získať verejné finančné zdroje z rozpočtu Európskej únie a národného rozpočtu Slovenskej republiky je často previazaná na schopnosť obce spolufinancovať rozvojové projekty z vlastných zdrojov, prípadne zo zdrojov súkromných investorov. Prehľadné usporiadanie rozvojových zámerov umožní obci orientovať sa v škále dostupných podporných zdrojov, ako aj podmienok sprevádzajúcich získanie týchto zdrojov.

Prostriedky na financovanie navrhovaných aktivít budú poskytované prevažne z:

- Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF);
- Európskeho sociálneho fondu (ESF);

Ďalším zdrojom financovania navrhovaných aktivít sú projekty cezhraničnej spolupráce. Nakoľko tieto závisia od toho, s ktorou krajinou má kraj hranicu, Ladomirová môže na projektoch cezhraničnej spolupráce participovať s partnermi z Poľska.

V novom monitorovacom období 2023 - 2027 budú finančné prostriedky na projekty pridelované zo šiestich operačných programov:

1. Operačný program Ľudské zdroje, zamestnanosť a inklúzia bude zastrešovať oblasť zamestnanosti a sociálnej inklúzie, oblasť sociálna a oblasť vzdelávania. Riadiacim orgánom bude Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny SR.

2. Operačný program Kvalita životného prostredia bude zastrešovať oblasť využívania prírodných zdrojov, oblasť ochrany pred povodňami, oblasť riadenia rizík odolnosti proti katastrofám a oblasť nízko uhlíkového hospodárstva. Riadiacim orgánom bude Ministerstvo životného prostredia SR.

3. Operačný program Výskum a inovácie - riadiacim orgánom bude Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR.

4. **Operačný program Integrovaná infraštruktúra** bude zastrešovať oblasť železničnej, cestnej, vodnej a verejnej osobnej dopravy a oblasť informatizácie spoločnosti. Riadiacim orgánom bude Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

5. **Integrovaný regionálny operačný program** - riadiacim orgánom bude Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

6. **Operačný program Efektívna verejná správa** - riadiacim orgánom bude Ministerstvo vnútra SR.

6. Monitorovanie

Aby boli jednotlivé projektové zámery programového dokumentu obce realizované v súlade s princípmi efektívnosti a účinnosti vynakladania finančných prostriedkov je potrebné, aby na úrovni obce bola zriadená koordinačná komisia, ktorej úlohou bude monitorovať celkový proces implementácie stratégie a navrhovať, v prípade potreby, zmeny v realizácii strategických plánov, ich doplnenie, prípadne prípravu nových dokumentov potrebných pre napĺňanie globálneho cieľa obce.

7. Dokumenty

Východiskom pri príprave Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Stebnícka Huta na roky 2026 - 2032 boli nasledujúce strategické dokumenty:

- PHSR obce Ladomirová 2018-2025
- Partnerská dohoda SR na roky 2021 - 2027 (1. návrh)
- Pozičný dokument Komisie
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30
- Stratégiou rozvoja cestovného ruchu do roku 2020
- Programom Zdravie 2020
- Stratégia Európa 2020
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027
- Operačný program Ľudské zdroje, zamestnanosť a inklúzia (návrh 2)
- Operačný program Kvalita životného prostredia (návrh 3)
- Operačný program Integrovaná infraštruktúra (návrh 5)